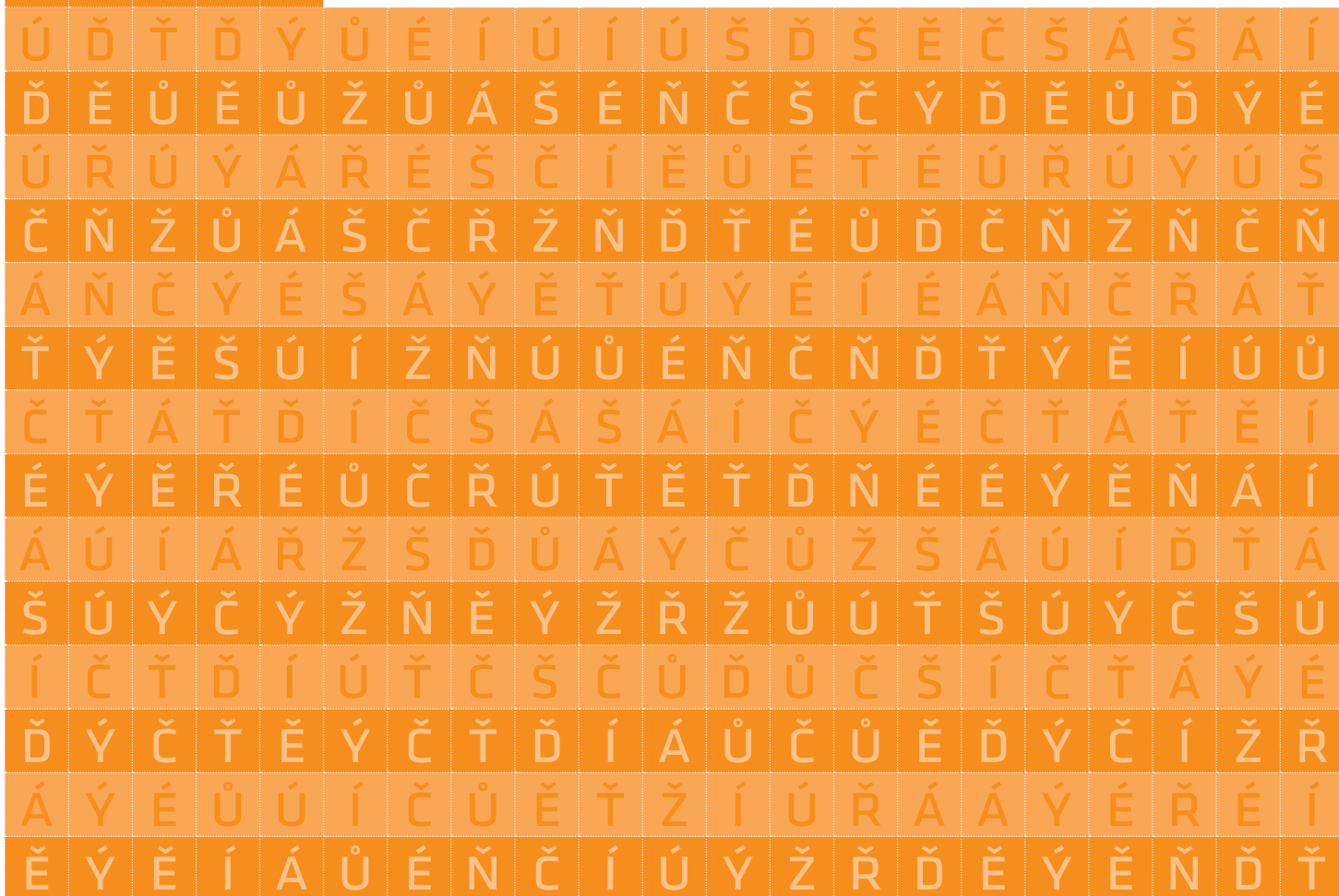

Česky v Česku I

» manuál pro učitele

» Barbora Štindlová a kol.

Ň É Č Ď Á Ě É Ř Ý Ů Á Á É Ú Ď Ú Č Á Ě Č É Á Š Í
Č Ů Ě Ÿ Ÿ Č É Ě ň Á Ě Ě Á Ď Ď Ě Ř ň Ÿ Č Ě Á Ě Í Ÿ Ú Č
Ý É Á Č É Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě
Ď Í Ě Ÿ Ÿ Ů Í ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě
Í Ú Ě Ů Á Č Í Ů Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě
Č Í Ě Ÿ Ÿ Ů Í ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě Ě ň Á Ě
Ň Ú Ě Č É Í Ů Í Ÿ Ř Í Ÿ Ů É Č Á Ě Č Č Š ň Ě
Ě Š Í Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů
Ř Ď Ř Ď Ě Č ň Ř ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů
Á Š É Í Ě Ř ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů
Š Ě Ě Á Ě Ů É Í Ř Š ň Ÿ Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů
Č Ý Ě Ů Í Ÿ Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů
Í Ě Ě Č Ů Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů
Č Ů Á Ů Ř Ř ň ň Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů
Ů Ě Ů Ě Á Ď Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů Ě Ů
Ď Ě Á Í Ř ň ň Ů Ě Š Ě ň Ů Ě ň Ů Ě ň Ů Ě ň Ů Ě ň Ů
Ý Č Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů Ě Ě ň Ů
Ú Ř Ď Ř Í Ě Š Ř É Á Ě É Á Ě É Á Ě É Á Ě É Á Ě É

Č Ř Ž Ň Ď ť é ů Ď í ř é ť ž ť á ů á
á ý ě ť ú ý é í é ť ě í á ů č ů ě í
ž ň ú ů é ň č ň ě ů ě ť ž í ú ř á ř
č š á š á í č ý é ň č í ú ý ž ř ě ň
č ř ú ť ě ť ě ň é ť ž ř é ť ě ř ú ř
š ě ů á ý č ů ž š ú ň ž í ň ž ň á š
ň ě ý ž ř ž ů ú ť é ř č ř ú í ž ň ě
ň ž ň á
ú í ž ň
ď í č ů
á š é ý
ě š ě ů
é ů á ý
č ů ž š í á ů é ň č í ú ý ž ř ě ň ě
č š č ý ň č ť é ť ž ř é ť ě ř ú ř č
ú é ť é á í é í ú ň ž í ň ž ň á š á
ť é ů ě ž ů č ů é ř č ř ú í ž ň ě ť
ý é í ě ě ť č í ú ň ě š ě ě í č ů ž š
ň č ň ě ú ň é ý ě ů ě ě ň á š é ý é ý
í č ý é á š é ř ě ň ž ý ě š ě ů ě ů
ť ě ň é č ř é í č ů č ř é ů á ý č ň
č ů ž
ž ů ú
ď ů č

Česky v Česku I

» manuál pro učitele

» Barbora Štindlová a kol.

ÚSTAV JAZYKOVÉ A ODBORNÉ PŘÍPRAVY UK V PRAZE

AKROPOLIS

2008

í á ů é ň č í ú ý ž ř ě ň ě
ň č ť é ť ž ř é ť ě ř ú ř č
á í é í ú ň ž í ň ž ň á š á
ž ů č ů é ř č ř ú í ž ň ě ť
č í ú ň ě š ě ě í č ů ž š
ú ň é ý ě ů ě ě ň á š é ý é ý
á š é ř ě ň ž ý ě š ě ů ě ů
č ř é í č ů č ř é ů á ý č ň
š á ů
ý ě ů
é ý ú

Materiál vznikl v rámci projektu Human Step CZ 04-4-09
financovaného iniciativou EQUAL Evropské unie realizovaného Ústavem jazykové a odborné přípravy
Univerzity Karlovy v Praze.

Lektorovaly:

PhDr. Jitka Cvejnová

PhDr. Zdena Ostmeyerová

Toto dílo, včetně všech svých částí, je zákonem chráněno. Každé jeho užití mimo úzké hranice zákona je nepřipustné a je trestné. To se týká zejména reprodukování či rozšiřování jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, fotografického či elektronického), ale také ukládání v elektronické formě pro účely rešeršní i jiné. K jakémukoli využití díla je proto nutný písemný souhlas nakladatele, který také stanoví přesné podmínky využití díla. Písemný souhlas je nutný i pro případy, ve kterých může být udělen bezplatně.

This work and all parts of it are protected by law. Any use which exceeds the limits specified by law is not allowed and is a punishable offense. This applies especially to reproduction and distribution in any form (including mechanical, photographic and electronic), but also to storage in electronic form for research and other purposes. Inquiries regarding use of this work must be submitted to the publisher in writing; the publisher will also prescribe the conditions for use. A written agreement is necessary even in cases where permission is granted free of charge.

© Barbora Štindlová a kol., 2008

kolektiv: Petra Huková, Ondřej Štindl

© Editorka Jana Čemusová, 2008

© Illustrations Svatava Škodová, 2008

© Graphic & Cover Design Studio Lacerta, 2008

© Univerzita Karlova v Praze – Ústav jazykové a odborné přípravy, 2008

© Nakladatelství Akropolis s. r. o., 2008

ISBN 978-80-86903-61-3

OBSAH

Seznam symbolů (ikon)			6
Přehled zkratk a slov			7
Úvod – Český v Česku			8
Název lekce	Témata / řečové situace / intence	Gramatika	
1 Představujeme se	Kdo? Odkud? Dobry den. Co děláte? Ahoj. Co děláš? Co je to? Kdo je to? Tady / tam	Fonetika – samohlásky, dvojhásky Abeceda Zájmena osobní Sloveso <i>být / nebýt</i> <i>To je / jsou ...</i> <i>Tykáme / vykáme</i>	15
2 Kde je to?	Kolik? Kde je...? Ve městě. Ptáme se na cestu.	Fonetika – souhlásky I Číslovky základní 1–10 Příslovce místa <i>Kde? V / na ...</i> Základní lokál singuláru	23
3 Nakupujeme	V obchodě Co si přejete? Prosím ...	Fonetika – souhlásky II Číslovky základní 11–19 Slovesa -ovat Základní akuzativ singuláru	31
4 Kdy? V kolik hodin?	Co děláte? Kolik je hodin? V kolik ...? Kdy? Čas a časové údaje Máte čas?	Fonetika – samohlásky <i>ě / i / y</i> Slovesa -at Číslovky základní 20–100	39
5 Denní program Kde pracujete?	Kdo je to? To je muž / žena. Denní program Příjmení Kde pracuje? Co dělá?	Fonetika – sykavky Přechylování jmen Slovesa -et/ -ět / -it Spojky <i>a, ale, protože, když, nebo</i>	47
6 Kam jdete? Kam jedete?	Jak? Jak dlouho? Kdy? Jedu autem, autobusem ... Kde? Kam? Odkud?	Fonetika – souhlásky III Nepravidelná slovesa Slovesa <i>jít / jet</i> Základní genitiv singuláru <i>Kam? Do / na</i>	55
7 Co rádi děláte?	Co dělají? Jak často? Co chcete? Co rád/a děláte? / Co máte rád/a? Volný čas	Fonetika – znělost, neznělost Příslovce frekvence Opakování přítentu sloves Sloveso <i>chtít</i> <i>Rád / mám rád</i>	65
8 Kde bydlíte?	Ten muž, ta žena, to auto Jaký / jaká / jaké je ...? Barvy Máme nový byt	Fonetika – souhláska <i>ř</i> Opakování – přirozený rod Jmenný rod <i>Jaký / jaká / jaké?</i> Adjektiva Opakování lokálu singuláru	73

SEZNAM SYMBOLŮ (IKON)

PAMATUJTE SI / VŠIMNĚTE SI

výjimky, lexikálně prezentované gramatické jevy, vazby slov, tematická slovní zásoba a fráze apod.

POSLOUCHEJTE / PODLE POSLECHU DOPLŇTE

VYSLOVUJTE / OPAKUJTE

GRAMATIKA

výklad gramatického jevu nebo části gramatického jevu

ČTĚTE / PŘEČTĚTE

NAPIŠTE / PÍSEMNĚ DOPLŇTE

VYPRÁVĚJTE / POPIŠTE / DISKUTUJTE / SEHRAJTE DIALOGY / PTEJTE SE

ŽIJEME V ČR

SLOVNÍ ZÁSoba A FRÁZE

nová slova a seznam frází k tématu lekce

POZORUJTE / STUDUJTE / NAUČTE SE

dílní prezentace gramatického jevu, frází, sociolingvistických jevů apod.

PROCVIČTE SI / ZOPAKUJTE SI

PŘEHLED ZKRATEK A SLOV

Termíny použité v učebnici	Lingvistická terminologie	České jazykovědné názvosloví
ž.	femininum	ženský rod
m.	maskulinum	mužský rod
s.	neutrum	střední rod
os.	persóna	osoba
p.		pád
pl.	plurál	množné číslo
sg.	singulár	jednotné číslo
adjektivum	adjektivum	přídavné jméno
adverbium	adverbium	příslovce
akuzativ	akuzativ	4. pád
dvojhláska	diftong	dvojhláska
futurum	futurum	budoucí čas
genitiv	genitiv	2. pád
imperativ	imperativ	rozkazovací způsob
instrumentál	instrumentál	7. pád
lokál	lokál	6. pád
minulý čas	préteritum	minulý čas
modální sloveso	modální sloveso	způsobové sloveso
nominativ	nominativ	1. pád
osobní zájmeno	personále	osobní zájmeno
posesivní zájmeno	posesivum	přivlastňovací zájmeno
prézens	prézens	přítomný čas
přízvuk	akcent	přízvuk
reflexivní sloveso	reflexivum	zvrtné sloveso
samohláska	vokál	samohláska
sloveso / verbum	verbum	sloveso
souhláska	konsonant	souhláska
spojka	konjunkce	spojka
substantivum	substantivum	podstatné jméno
vokativ	vokativ	5. pád

ÚVOD – ČESKY V ČESKU

Materiál je určen pro výuku v jazykově, ale zároveň i věkem, vzděláním a sociokulturním zázemím heterogenních studijních skupinách. V takových cílových skupinách nelze využít jednoho společného mediačního jazyka. Z absence společného komunikačního jazyka vyplývají vysoké nároky na studenty, především na jejich koncentraci. Zároveň je taková výuka obtížná i pro lektora. V hodinách musíte využívat všem studentům srozumitelný, jednoduchý metajazyk a signální aparát; velmi náročné je ověřování míry porozumění u studentů; nemůžete pracovat s jazykovým transferem ani odstraňovat interference. V materiálu se snažíme ulehčit lektorům tuto situaci volbou jednoduchého metajazyka, používáním jednoznačného signálního aparátu (ikon, obrázků, tabulek apod.) i způsobem prezentace gramatických jevů (viz níže).

Materiál je vystaven tak, aby byl (v jisté míře) funkční i pro nově příchozí studenty, tj. pro studenty, kteří se ke skupině připojí později. Lekce záměrně nemají jednotnou strukturu. K orientaci v lekcích slouží ikony (viz seznam ikon). Řazení aktivit v lekcích předpokládá lineární následování. Při tvorbě materiálu jsme měli představu o využití jednoznačného signálního aparátu, který by sloužil jako konektor mezi vědomým a nevědomým přístupem k prezentovaným jevům. Ačkoli se současná podoba nemůže opřít např. o signalizaci barvami, využíváme např. tiskových grafických pomůcek, obrázků a ikon. Obrázky mají v materiálu nezapustitelnou úlohu, nejsou do lekcí zařazovány ad hoc, nýbrž účelně, a je třeba s nimi adekvátně pracovat (viz např. pokyny v manuálu pro učitele).

Důležitá je otázka zvolené terminologie, se kterou v materiálu pracujeme. Přiklonili jsme se k používání termínů českých s výjimkou pojmenování pádů (*nominativ...*) a značení rodové příslušnosti jmen ve slovníčcích za lekcemi. Znalost terminologie není pro studenty závazná, slouží pouze jako možný orientátor v případech, že studenti mají k dispozici české učebnice apod.

Předkládané dva moduly **Česky v Česku** (modul 1 dále jako M₁, modul 2 dále jako M₂) jsou založeny na vícevrstevném sylabu. Jednou z jeho složek je parcelovaný postupný výklad gramatiky, druhou vrstvou je tematický sylabus vedený především potřebami cílové skupiny (získanými průzkumem), nezbytnou třetí součástí je také práce na rozvoji jazykových dovedností. Důraz je kladen především na produktivní dovednost mluvení, z receptivních především na čtení. V dnešní společnosti je velká část informací získávána na internetu či z jiných médií, proto je schopnost vyhledávat informace a porozumět jim pro člověka, který zde chce žít, nesmírně důležitá. S tím souvisí také rozvoj psaní jako dovednosti navazující. Materiál se soustředí na nácvik základních psacích aktivit, jimiž je a) hláskování – spojení slyšeného zvuku se správným grafémem, doplňování písmen do slov (podle paměti / poslechu); b) zvládnutí dotazníků, vyplnění formulářů, odpovědi na inzeráty, popisu cesty apod.; c) strukturovaný životopis, který představuje nejnáročnější úkol, jenž je do materiálu zařazen.

K vytvoření audiomateriálu bohužel nemohlo dojít. To ovšem neznamená, že zvládnutí poslechové dovednosti a jejího nácviku chybí. V materiálu jsou buď explicitní úkoly zpracované pro poslech, nebo texty, s nimiž je možno pracovat jako s poslechem. V každé lekci je nutné s poslechem pracovat, v některých případech je na vašem zvážení, s kterým textem se bude zacházet jako s poslechovou aktivitou (v instrukcích v manuálu jsou nicméně texty a aktivity vytipovány). V neposlední řadě je však žádoucí, aby studenti slyšeli také nahrávky, k čemuž musíte využívat materiály jiné (v souladu s autorskými právy).

MLUVENÍ

Studenti mohou být zdráhaví mluvit a především komunikovat mezi sebou v češtině, obzvláště v případech, disponují-li nějakým jiným společným jazykem. V tomto ohledu je nutné klást důraz na aktivity obsahující mluvení při každé příležitosti. Aktivity zaměřené na rozvíjení mluvené komunikace, při níž přijdou ke slovu situace, které jsou typické v běžné komunikaci (otázky na cestu, osobní informace, představení se, popis místa, sdělení o zdravotním stavu atd.), jsou vedeny napříč každou lekcí.

Pro studenty je komunikování v češtině náročné, proto před samotným mluvením musí předcházet přípravná fáze, kdy si studenti připravují a zapisují otázky, dělají poznámky, vypisují slova, plánují, co budou

říkat, aby posléze mohli co nejpřesněji vyjádřit to, co chtějí prezentovat. Přípravná fáze je důležitá také z psychologických důvodů. Studenti budou sebevědomější, budou-li používat jazykové prvky uvědoměle, s přípravou.

Jedním typem nácviku praktické práce s jazykem jsou dialogické texty sloužící jako modelové. Studenti si nejprve dialogy přečtou pro sebe, pak je „přehrávají“ a následně variují, nebo kopírují v jiné situaci. Tento typ aktivity lze dělat prakticky se všemi dialogickými texty v materiálu. U monologických typů textu jsou studenti nabádáni především k převyprávění, příp. k diskusi o textu. Pro praktickou práci jsou také připraveny otázky, které nejprve studenti zodpovídají podle sebe, pak ve dvojicích, či otázky naopak dopředu připravují a pak je zkoušejí v praxi. V lekcích mají své nezastupitelné místo situace z běžného života (nakupování, návštěva restaurace, služby a podobně), v nichž se studenti jednak seznamují s fakty, jednak mají příležitost k praktickému nácviku.

Komunikačním jazykem ve třídě je čeština a studenti si od začátku musí tuto skutečnost uvědomovat.

ČTENÍ

Materiál obsahuje různé typy textů, jak formou, tak obsahem. Od základních dialogů z běžných každodenních situací, přes krátké gramatické texty pro prezentaci nových jevů, nápisy, informativní texty vyprávěcí či shrnující, interaktivní doplňovací texty k textům na porozumění. Postupuje se od textů velmi jednoduchých ke složitějším a komplexnějším. Z hlediska typologie textů obsahují lekce texty didaktické a adaptované. Zařazeny jsou jak texty výchozí, tak základní a doplňkové. V souvislosti s tématem lekce doporučujeme, aby lektor vždy prezentoval studentům vhodné autentické materiály (jízdni řád, telefonní seznam, plakátek, leták, nápis a podobně).

Komplexnější texty jsou opatřeny přípravnou fází tvořenou otázkami, prací s obrázkem, diskusí na téma, hádáním a predikcí (např. M₁ / 7 / cv. 11), nebo přípravnou fází tvoří probíraný jazykový problém (např. M₁ / 6 / s. 75–77). Veškerému čtení musí přípravná fáze předcházet. Pokud cvičení nejsou přímo obsažena v lekcích, najdete doporučení a nápady v manuálu pro učitele, příp. si připravte cvičení vlastní. Po samotné čtecí fázi následují otázky na porozumění, variování textu, doplňování tabulek, tvoření dialogu, diskuse, eventuálně se k textu lekce vrací ve své další části a znovu s ním pracuje.

Pokud se rozhodnete vyžadovat od studentů hlasité čtení (např. po potřeby poslechových aktivit), nepamínejte, že se jedná o velmi náročnou (a nepřirozenou) aktivitu. Studenti by měli text především číst a pochopit. Nenabádáme k zavrhování chórového nebo individuálního hlasitého čtení. Texty tak mohou sloužit k nácviku správné výslovnosti, intonace a tempa. Tato aktivita může být tedy zařazena jako jedna z aktivit navazujících (především u komplexnějších typů textů). Důležité však je rozlišovat mezi funkcemi toho kterého způsobu čtení.

POSLECH

Jak již bylo řečeno, autentický audiomateriál k učebnici není k dispozici. Učebnice nicméně obsahuje poslechová cvičení. Jednak jsou to cvičení zaměřená na výslovnost a fonetický nácvik (M₁ / 2 / cv. 1), s ním související obrácený postup správně zaznamenávat variantu slyšeného (M₁ / 4 / cv. 3), jednak obsahuje texty vyloženě koncipované jako poslechové (M₁ / 2 / cv. 11). Dále lze jako s poslechovými pracovat i s texty dalšími (M₁ / 6 / cv. 9). U takového typu cvičení je v manuálu pro učitele uvedeno, že lze využít i jako poslech. Poslech může lektor vytvořit i z dialogických textů, určených primárně ke čtení (tj. upravit prezentaci dialogu tak, aby výukový materiál obsahoval jen repliky jednoho účastníka dialogu, druhého čte sám lektor, studenti potom tyto repliky doplňují).

Důležité je, aby studenti byli pravidelně vystaveni poslechové aktivitě. Záleží na vás, kdy se rozhodnete pro poslech. Důležité však je praktikovat jej pravidelně a co nejčastěji (také s využitím jiných materiálů).

PSANÍ

Materiál obsahuje různé varianty cvičení zaměřených na psaní – kontrolované psací aktivity jako sestavování vět, slovosled, doplňování správných slov / tvarů, ale také volnější aktivity jako napsat email, vzkaz, popsat svůj den apod. Doporučujeme také nácvik vyplňování reálných autentických materiálů – formulářů,

dotazníků, smluv. Zmíněné materiály si budete připravovat jako texty / aktivity doplňující. V práci s autentickými materiály využívejte toho, že se studenti učí v České republice a mohou dokonce některé sami do kurzu přinášet.

GRAMATIKA

Jednotlivá témata jsou svázána s gramatickými strukturami, které se frekvenčně nejčastěji objevují v příslušných komunikačních vzorcích. Výklad je postaven na vzestupné aplikaci gramatických struktur použitých pro rozšiřování komunikačních možností.

Jak jsme již zmínili výše, je ve výuce bez zprostředkovacího jazyka prezentace gramatických jevů problematická. Při explanační gramatických jevů v materiálu Česky v Česku jsme vycházeli ze dvou přístupů k jazykovému systému – parcelace a simplifikace, které při výuce tohoto typu považujeme za základní. Podstatou tohoto přístupu je otázka, jak jednotky strukturovat; jaká je optimální suma informace, kterou mohou studenti vyvodit, aniž by došlo k omylům; dále pak důležité i pořadí jednotlivých parcelátů. Materiál dále pracuje s metodou spirálového opakování (resp. „nabalování“) gramatické explanační. Učebnice je vystavěna na principu opakování a „nabalování“ témat, komunikačních situací i gramatických jevů. Posloupnost gramatických jevů je v učebním materiálu parcelovaná a recyklována.

Modul 2 v duchu recyklačního plánu částečně opakuje obsah Modulu 1 a dále jej rozvíjí.

Při výkladu gramatiky ve vlastním učebním materiálu jsme zvolili horizontální způsob výkladu pádů (výklad zahajujeme parcelovaným výkladem lokálu singuláru (M₁ / 2), pokračujeme akuzativem (M₁ / 3) a genitivem (M₁ / 6) singuláru), který není v počátečních fázích založen na rodové diferencii. Cíleně jsou vykládány změny u nejfrekventovanějších typů, ostatní tvary jsou prezentovány jako „výjimky“ či slovíčka k zapamatování.

Vlastnímu horizontálnímu způsobu výkladu tvarů (koncovek pádů u substantiv / adjektiv) obvykle předcházejí v lekci texty, dialogy, příp. cvičení, v nichž se studenti „komunikačně“ s tvary daného pádu setkají. Můžou si tvary daného pádu osvojit (nebo alespoň částečně osvojit) ještě před jeho vlastním výkladem. Zpravidla až po textu / cvičení, v němž se gramatický jev objevuje, následuje v učebním materiálu (signalizováno na příslušných místech v lekci ikonou) maximálně zjednodušený výklad daného gramatického jevu. Cílem výkladu je nechat studenty doplňovat a induktivně vyvozovat podobu gramatického pravidla.

Prezentace tvarů sloves je taktéž promyšleně rozparcelována (viz např. přezens jednotlivých slovesných skupin apod.).

OPAKOVÁNÍ

Učební materiál není z technických důvodů rozdělen na učebnici a pracovní sešit. Lekce nicméně obsahují mnoho cvičení, která sice primárně slouží jako opakovací cvičení při vlastní výuce, mohou však být využita k domácím úkolům a samostudiu.

Důležitou součástí opakovacích aktivit jsou také „rozcvičky“ a shrnutí – krátké aktivity během lekce.

Uvádíme několik příkladů:

- 1) Napište na tabuli několik vět s nesprávnou konkrétní gramatikou. Studenti ve dvojicích rozhodují, jak by je opravili.
- 2) Napište slova bez čárek a háčeků, studenti je musejí doplnit.
- 3) Řekněte studentům, ať napíší tři věci, které – mají rádi, nemají rádi, dělali včera, chtějí vidět apod. Potom se studenti ptají ve skupinkách, nebo chodí po třídě a zjišťují tři informace o třech lidech.
- 4) Řekněte studentům, ať napíší sedm věcí / slov, která se naučili minulou hodinu, ve trojicích si pak seznamy doplní.
- 5) Studenti si ve dvojicích musejí říct, co dělají každý den, viděli včera, nepotřebují, jim nechutná atd.
- 6) Každý student/ka napíše na tři papírky tři jména lidí, které dobře zná. Ostatním (ve dvojici / skupině) pak musí sdělit co nejvíc informací, které o nich ví. Příp. se ostatní studenti ptají a musejí tedy klást správné otázky.
- 7) Napište na tabuli polovinu dialogu a vyzvěte studenty, aby doplnili druhou část. Dialog pak studenti přehrají.
atd.

Ke komplexnějším opakovací aktivitám patří např.:

- 1) Studenti vytvoří ve skupinách informační plakát o městě, kde teď jsou.
- 2) Studenti nakreslí / sestaví plán města, pak procvičují dialogy z orientace.
- 3) Dejte studentům list papíru se seznamem slov, který musejí ve dvojicích rozřadit do určitých kategorií. atd.

VÝSLOVNOST / FONETIKA

Pro nerodilé mluvčí je prvotní komunikační komplikací nesprávná výslovnost. Výslovnost vytváří velmi důležitý první dojem a do velké míry vůbec komunikaci umožňuje. Z průzkumů je jasné, že Češi jsou mnohem tolerantnější k nepřesnému věcnému vyjádření než k nesprávné výslovnosti. V materiálu se od první lekce věnujeme postupnému nácviku správné výslovnosti jednotlivých hlásek, slov i slovních spojení. Vzhledem k heterogennímu jazykovému pozadí cílové skupiny se však nesoustředíme na specifické problémy jednotlivých mluvčích, ale zaměřujeme se širě na obecně problematické jevy české fonetiky.

V M1 a v lekcích 1 až 4 M2 je tedy zařazen fonetický úvod, který vždy reflektuje jeden z obtížných aspektů české výslovnosti, např. výslovnost slabik *dy / di, ty / ti, ny / ni* v lekcích M1/4, znělost a neznělost souhlásek v M1/7, výslovnost souhláskových skupin v M2/2 atd. Doporučujeme využívat fonetické nácviky každou vyučovací jednotku a se soustředit na vybrané konkrétní jevy, cvičení opakovat a variovat. Dále je vhodné rozšiřovat fonetická cvičení dalšími doprovodnými materiály. Po celou dobu kurzu je nutné dbát především na správný slovní a větný přízvuk studentů při mluvení, reprodukování, čtení. Doporučujeme také krátké diktáty, doplňování diakritiky, podtrhávání přízvuků ve slovech, procvičování čtení otázek a odpovědí, trénování výslovnosti při nácviku nových frází či slovních spojení.

Při nácviku správné výslovnosti dbejte na to, aby studenti nejprve slyšeli správnou verzi od vás (i několikrát), teprve potom ji reprodukovali. Nacvičujete tak zároveň jejich poslechovou dovednost. Nejjednodušší nácvikovou aktivitou výslovnosti je chórové a individuální opakování, které je také velmi efektivní. Pokud využíváte individuální přístup, opravte každého chybujícího studenta okamžitě a nechte jej slova opakovat. Dbejte na to, aby se studenti necítili při déle trvajícím nácviku výslovnosti nepatřičně, vždy chvalte, pokud uslyšíte správnou, eventuelně alespoň přibližně správnou verzi.

SLOVNÍ ZÁSoba

Slovní zásoba v materiálu Česky v Česku se odvíjí od několika základních principů:

- a) Je zařazena základní slovní zásoba nutná pro denní život v pobytovém zařízení. Především se ale soustředíme na slovní zásobu ze života mimo něj, neboť cílem knihy je načerpat dopředu slovní zásobu pro možný budoucí život v ČR.
- b) Slovní zásoba je volena v souladu s úrovní A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a referenčních popisů Čeština jako cizí jazyk včetně doporučené frazeologie.
- c) Definovat aktivní a pasivní slovní zásobu je vzhledem k rozrůzněnosti možných skupin a jejich individuálních účastníků velmi obtížné, proto s touto polarizací v materiálu nepracujeme. Konkrétní situace od vás vyžaduje, abyste se slovní zásobou zacházeli v souladu se složením skupiny.

SLOVNÍČEK

Slovní zásoba uvedená v závěru každé lekce je její nedílnou součástí. Představuje ten nejpodstatnější soubor slov, který by si studenti měli pro danou lekci osvojit, aby porozuměli nejen textům, ale i výrazům ve cvičeních.

Slovníčky v lekcích jsou členěny podle základních slovních druhů, které se primárně podílejí na výstavbě věty (tj. substantiva, adjektiva, verba a adverbia). Ačkoli jsme v tomto případě zvolili mezinárodní terminologii, není nutné jí studenty zatěžovat. Přesto považujeme za vhodné, aby se studenti postupně seznamovali s funkční charakteristikou jednotlivých slovních druhů. U substantiv je ve slovníku naznačena jejich rodová příslušnost (*m, f, n*), příp. to, zda se jedná o plurálový výraz (*pl.*). U sloves s nepravidelnou přítomnou konjugací (např. *číst, moct, brát*) je vždy uvedena podoba 1. osoba singuláru.

Dále jsou ve slovníčku vždy uvedena tzv. „malá slova“, která představují především souhrn gramatických slov, ale např. také zájmen, číslovek apod. Každý slovníček je ukončen seznamem frází a slovních spojení, která jsou pro danou lekci obligatorní.

O případném redukování povinné slovní zásoby u jednotlivých lekcí rozhoduje lektor podle konkrétní studijní skupiny.

PRÁCE SE SLOVNÍ ZÁSObOU

Upozorněte studenty, že seznamy slovíček na konci každé lekce mohou využít i pro gramatiku. U problémových sloves je uveden typ prezntní konjugace, u substantiv rodová příslušnost, slova jsou dále rozdělena podle slovnědruhových funkcí. Práce se slovníčkem se může stát základem aktivit pro rozvíjení slovní zásoby, zběžné čtení textu či jazykové hry.

Uvádíme pro inspiraci několik příkladů pro práci se slovní zásobou:

- 1) Připravte si pracovní list se slovíčky / frázemi, které chcete studenty naučit či je upevnit nebo je považujete za nezbytné. Studenti podle klíčových slov přiřazují fráze k sobě, nebo k obrázkům. Takové aktivity také obsahuje sama učebnice.
- 2) Lísteková seznamka: jedná se o interaktivní drilový nácvik slovní zásoby, kterým docílíte co největšího opakování a nahradíte prosté drilování slov. Jak vyplývá z názvu, studenti se pohybují po třídě a dochází k interakci vždy s několika jinými osobami. (Často je aktivita také nazývána „chodička“, ale volíme název zdůrazňující komunikaci.) Jedná se o aktivitu, při níž můžete kontrolovaně a aktivně fixovat nová slova, fráze, struktury či gramatické jevy poté, co byly prezentovány. Hlavní výhodou je, že umožňuje studentům opakovat strukturu několikrát a s různými komunikačními partnery. Problém může představovat statická podoba výuky, na kterou mohou být studenti zvyklí, kulturní rozdílnost, či stydlivost. Je na vás, abyste vytvořili ve třídě přátelskou a zábavnou atmosféru, v níž podobné aktivity bude možné realizovat. Na druhou stranu dostanou opravdu stydliví studenti šanci procvičovat bez toho, aby se na ně soustředila pozornost celé skupiny. Centrem aktivity jsou sami studenti a vy můžete kontrolovat jejich komunikaci průběžným monitorováním, při němž lze individuálně studentům nápomáhat a z něj vyvodíte závěrečné shrnutí aktivity a případné fixace. Aktivita je vhodná na 10 až 15 minut procvičování. Pokud je skupina velká, rozdělte ji na podskupiny, v rámci nichž budou studenti pracovat. Předem nacvičte dialog, který bude mezi studenty probíhat a napište ho na tabuli. Každý student/ka dostane kartu, vy si jednu ponecháte, abyste mohli aktivitu demonstrovat. Na kartách mohou být slova – například místa – pokud chceme procvičovat slova v nominativu, studenti se ptají *Co je to?* a ukazují si obrázky. Pokud chceme procvičovat slova například v lokálu, studenti mají na tabuli napsána různá místa, která již znají, a svých partnerů se ptají *Jste v bance? – Ne. / Jste v obchodě? – Ne. / Jste na náměstí? – Ano, jsem na náměstí.* Na kartě může být napsané slovo, celá fráze, na kterou musí partner/ka reagovat, fráze si poté mohou studenti vyměnit atd.
- 3) Před čtením textu namísto přečtení některých slov můžete studenty vybídnout, aby si text zběžně přečetli a soustředili se na hlavní myšlenku / problém textu. Vybídněte je, aby našli jenom 5 slov, která jim napomůžou k porozumění. Demonstrujte rozdíl mezi klíčovým slovem a slovem, jež mohou ignorovat, nepotřebují je znát. Pracujte se studenty na nácviku takové aktivity. Nechte studenty pracovat ve dvojicích i skupinách. Když skončí, mohou porovnat svých pět slov s ostatními. Slova se tak zároveň učí. Poté může následovat detailnější čtení s porozuměním.
- 4) Pravda, nebo ne? – napište tvrzení (např.: *Paprika je fialová. Učitel je člověk, který učí.*) a nechte studenty určit, zda je tvrzení pravdivé, či ne, a proč.
- 5) V neposlední řadě hojně využívejte elicitování – s pomocí obrázku, nebo určité situace nechte studenty říct, co všechno znají / pamatují si, což se pro vás stane dobrým východiskem pro další postup práce. Atd.

ŽIJEME V ČR

Tato sekce je určena jednak k seznamování s některými reáliemi a lingvoreáliemi, jednak opět k praktické práci, mluvení. Otevírá se zde také prostor pro diskusi – studenti se dohadují, ke kterému obrázku patří kte-

.....

rý dialog, sestavují spolu příběh podle obrázků, přiřazují k sobě fráze, sestavují dialogy a situace přehrávají, učí se společenské fráze a podobně. Nejpokročilejší aktivitou je diskuse o otázkách, které předkládá text (např. o rodinných vztazích v M2 / 2 či typech nemocnění M2 / 5).

ZAČÁTEČNÍCI A ÚROVNOSTNĚ SMÍŠENÉ SKUPINY

V praxi se ukazuje, že skupiny studentů jsou poměrně rozsáhlé a úrovnostně smíšené. Někteří účastníci již před otevřením kurzu strávili v ČR poměrně dlouhou dobu a mají určité znalosti o češtině, jiní jsou čerstvě příchozí, ocitají se spolu v jedné skupině. Tato situace klade nároky především na vás, protože se musíte snažit maximálně vyjít vstříc všem studentům – pro některé úkoly zjednodušovat, jiným naopak přidávat další. Pokud se skupina stabilizuje, lze s ní pracovat jako s malotřídkou. Pokud je skupina nestabilní, práce s učebnicí se komplikuje, nicméně lze ji do velké míry používat též. Nedoporučujeme striktně oddělovat slabší / později nastoupivší / méně jazykově vybavené studenty od schopnějších / pravidelně docházejících / pokročilejších. Je dobré využívat různých variant – a) studenti skutečně pracují ve skupině / dvojici podle své úrovně, b) skupiny / dvojice jsou namíchané a studenti si navzájem pomáhají, c) práce s celou skupinou najednou. Pravidelně tyto typy spolupráce střídáte. Skupina bude pracovat vyrovnaněji. Lze využít poznatků z pilotního projektu nízkoprahových kurzů s prací s heterogenními skupinami (viz příručka Nízkoprahové kursy češtiny pro cizince, www.cicpraha.org). Pokud pracujete s úrovnostně víceúrovňovým modelem třídy, nerozlišujte mezi více než třemi stupni, vedení takových aktivit se stává prakticky málo zvladatelným.

Tempo udávající středně rychlí studenti, není nutné čekat, až opravdu skončí všichni (rychlejší by se nudili), pomalejší ale musejí dostat šanci se do úkolu zapracovat a něco z něj získat, jinak mohou ztratit motivaci. Zařazujte funkční chórové aktivity. Všichni studenti musejí pracovat, dostávat zpětnou vazbu a mít pocit, že se něco naučili. Podporujte slabší studenty, dávejte jim jednodušší otázky, nebo se ptejte na něco, co už někdo zodpověděl, dejte jim za úkol prezentovat odpovědi skupiny, kde pracovali s jinými studenty. Motivujte studenty ke společným opravám cvičení. Při frontální / skupinové zpětné vazbě s celou skupinou se jmenovitě ptejte různých studentů, slabších především tehdy, když vidíte, že jejich odpověď bude správná (vidíte, že to mají správně v sešitě apod.) Vytvořte pro všechny studenty čas k přemýšlení, aby neustále neodpovídali nejlepší a nejrychlejší – nabádejte je, ať si nejprve odpověď poznamenají, nebo ji řeknou sousedovi a podobně, nechte je zvedat ruku na znamení, že už vědí, ověřte tak zároveň, kolik studentů je již připraveno. Když nacvičujete drilem nové prvky, začněte se silnějšími studenty a postupně dojdete ke slabším. Buďte k silnějším studentům o něco přísnější. Poměřujte studenty podle jejich vlastního pokroku, nikoli podle výkonu celé skupiny, či ostatních studentů.

ORGANIZACE SKUPINY

V materiálu jsou zařazena cvičení, která vyžadují práci ve dvojicích nebo ve skupinkách. Od začátku se snažte studenty vést k tomu, že nepracují neustále ve stejných dvojicích / skupinkách. Využívejte různé způsoby, jak dvojice / skupinky měnit – 1) musí se najít podle otázky a odpovědi, které mají na lístečkách, 2) pracují s tím, s kým se setkali při aktivitě Lístečková seznamka, když jste aktivitu přerušili / ukončili, 3) direktivně určete, kdo bude s kým ve dvojici / ve skupině. Věnujte se managementu třídy, pomůže to k vytvoření přátelské pracovní atmosféry ve skupině. Využívejte práci ve dvojicích a skupinách nejen pro komunikační, ale také pro gramatické úkoly.

S nutností práce v rozličných párech a skupinách a s managementem skupiny souvisí také to, jak jsou ve třídě rozmístěny lavice, kolik prostoru je pro volný pohyb, jak je třída organizována, jaké jsou její dispozice. I dispozičně velmi špatnou třídu lze do jisté míry utvářet tak, aby umožňovala alespoň nějaký pohyb. Zvolte rozmístění do kruhu / podkovy, postavte dva a dva stolky k sobě. Při jakémkoli způsobu rozmístění nábytku (za předpokladu dostatečně velké třídy) nechávejte mezi stolky mezery, aby studenti mohli volněji procházet a měnit své pozice. Pokud máte stolky jen v řadě a nemůžete s nimi hýbat, přistavte na některé aktivity židličky z obou stran stolků. Studenti sedí vždy dva proti sobě, jakmile dokončí aktivitu a mají se vyměnit, ti, kteří sedí na volnější straně, se o jedno místo posunou a pracují v nové dvojici.

Při práci ve dvojici či ve skupině nezapomeňte vždy udělat zpětnou vazbu k aktivitě, tj. odprezentujte cvičení se studentem či nechte prezentovat cvičení vybranou dvojicí ap.

Dbejte na maximální využití tabule. Plánujte dopředu, co bude na tabuli zůstat celou hodinu, která část tabule bude určena na dočasné aktivity, nová slova a tak dále. Nezapomínejte, že tabule není jen vaše, ale patří také studentům. Využijte tabule i k samostatné práci – rozdělte ji na sekce a nechte studenty pracovat ve dvojicích / skupinách. Můžete ji využít i pro aktivitu jen pro některé studenty, zatímco s jinými se věnujete další činnosti. Pokud třídu máte k dispozici dlouhodobě, využijte jejích stěn (jak se na to upozorňuje dále v manuálu pro učitele) a zaplňujte je gramatickými přehledy, slovíčky, frázemi tak, jak postupně přibývají. Neumísťujte vše do třídy před zahájením kursu, ale doplňujte materiály na stěny postupně s tím, že studenty na ně upozorníte a aktivně se stěnou v průběhu kurzu pracujete.

Nebojte se obsah lekce udělat osobnější a podle konkrétních studentů, kteří ve třídě sedí, cvičení a aktivity modifikovat. Uvádějte své příklady, nedržte se jen příkladů v učebnicích, dodáte tak něco navíc a studenty motivujete. Rozhovor s vámi je pro studenty autentickým rozhovorem a je zároveň dobrým příkladem, jak mají potom pracovat mezi sebou. Studenty to podle zkušeností z praxe zajímá a motivuje.

Nezapomínejte ani na návody, jak se učit například slovíčka, jak si vhodně zaznamenávat gramatiku, jak hledat klíčová slova v textu. Kromě studentů, kteří mají zkušenost se školskou prací s texty, nebo kteří se již učili cizí jazyk a mají zkušenost se studiem, se mohou ve skupině objevit také studenti, kterým toto chybí a kteří shledají vaše rady velmi užitečnými.

V neposlední řadě je pro práci s celou skupinou neopomenutelná pozitivní zpětná vazba, jak pro jednotlivé studenty, tak pro skupinu jako celek.

Příjemnou práci s učebními materiály Česky v Česku vám přejí autoři.

LEKCE 1: PŘEDSTAVUJEME SE

KDO? ODKUD?

1. Řekněte, jak se jmenujete a odkud jste.

Vysvětlete obrázek, nechte studenty číst nebo přečtete vy. Pak se představte, vybídněte studenty k témuž a použijte tabulku dole (prázdné místo je k zapsání jejich země, pokud není uvedena).

Také lze trénovat výslovnost: čtete a studenti opakují seznam zemí.

z Ruska	z Etiopie	z Kazachstánu	Z
z Mongolska	z Turkmenistánu	z Vietnamu	
z Běloruska	z Dagestánu	z Uzbekistánu	
z Gruzie	z Iráku	z Kamerunu	
z Albánie	z Íránu	z Botswany	
z Nigerie	z Afgánistánu	z Číny	

2. a) Čtete dialogy.

b) Tvořte ve dvojicích podobné dialogy.

Formální a neformální dialogy probírejte zvlášť. Projděte jeden typ, procvičte, a potom stejným způsobem projděte druhý typ.

Možnost: ve cv. 2a) můžete kvůli výslovnosti nejprve přečíst dialogy sám/a (s náležitou změnou hlasu), příp. s šikovným studentem. Následně každý dialog přečte jedna dvojice před celou třídou jako vzor, a pak event. čtou dialogy ve dvojicích zároveň všichni studenti.

Před cv. 2b) vyberte studenta a začněte s ním první dialog (formální) včetně podání ruky, očního kontaktu, běžné vzdálenosti apod. (upozorňujte i na neverbální komunikaci). Příp. ukažte i další dialogy a následně nechte sehrát studenty (korigujte neverbální kontakt tak, aby byl akceptovatelný v ČR).

Dále trénujte také neformální dialog.

VYKÁME	TYKÁME
Vy jste ...	Ty jsi ...
Dobrý den. Na shledanou. Těší mě.	Ahoj. Čau. Nazdar.
Odkud jste?	Odkud jsi?
Co děláte?	Co děláš?

Seznamte studenty s pojmy *vykat / tykat* (resp. *vykáme / tykáme*), slova zapište na tabuli. Příp. dle uvážení propojte s termíny *formální / neformální komunikace*.

Jasně deklarujte, jaký typ dialogu se procvičuje. Soustřeďte se na pochopení odlišnosti situací, ve kterých jsou užívány.

3. Doplňte dialogy.

A: Dobrý den, já jsem Václav Sekal.

B: **Dobrý den**, já jsem Lida Nersisjan.

A: **Odkud jste?**

B: Jsem z Arménie. A **vy?**

A: Já jsem z České republiky.

B: **(A) co děláte?**

A: Jsem učitel. A **vy?**

B: Jsem prodavačka.

A: Ahoj, já jsem Iva.

B: **Ahoj, já jsem Sergej.**

A: **Odkud jsi?**

B: Jsem z Ukrajiny. A **ty?**

A: Já jsem z České republiky.

B: **Co děláš?**

A: Jsem studentka. A **ty?**

B: Jsem taky student.

4. Sestavte z následujících frází dialogy.

Nejprve projděte fráze. Sestavovat dialogy lze individuálně / ve dvojicích / trojicích, dle skupiny.

VYKÁME:

1. **j:** Dobrý den, já jsem Galina Dvorecka.
2. **e:** Dobrý den, já jsem Petr Dlouhý. Těší mě. Odkud jste?
3. **a:** Jsem z Ruska. A vy?
4. **l:** Já jsem z České republiky. Co děláte?
5. **c:** Jsem učitelka. A vy?
6. **g:** Jsem doktor.

TYKÁME:

1. **b:** Ahoj, já jsem Martin.
2. **h:** Ahoj, já jsem Ha. Odkud jsi?
3. **f:** Jsem z České republiky. A ty?
4. **d:** Já jsem z Vietnamu. Co děláš?
5. **k:** Jsem inženýr. A ty?
6. **i:** Jsem studentka.

Samohlásky

krátké:

dlouhé:

a	tam	rak	Lada	vata	Dana	á	dál	pár	láká	káva	tráva
e	ne	len	bere	mete	jede	é	lék	mést	Pelé	déle	celé
i, y	ty	lid	pily	myli	ryby	í, ý	pít	mýt	bílý	mílí	slíbí
o	bod	rok	okno	polom	kolo	ó	gól	kód	tón	kóta	póza
u	suk	tur	budu	ruku	kupuju	ú, ů	hůl	půl	důl	túje	únor

5. Poslouchejte a opakujte.

6. Poslouchejte a opakujte.

ou	pouze	louka	koule	touha	dlouhou
au	au	auto	autobus	pauza	sauna
eu	neutrál	Eugen	pneumatika	euro	

ie [ije]	Anglie	dieta	Lucie	ekonomie	Lýbie
-----------------	--------	-------	-------	----------	-------

Na tomto místě je prezentována pouze vokalická skupina *ie*, která se v češtině vyskytuje u slov přejatých (podle uvážení můžete nácvik doplnit o *ia*, *iu*, *io* apod.).

7. Poslouchejte a opakujte.

8. Poslouchejte a opakujte.

Slova nejprve vyslovujte a nechte studenty opakovat. Potom nechte studenty číst a vyslovovat. Obzvlášť u **cv. 6 a 8** dbejte na dobrou výslovnost délkou vokálů a diftongů.

Co je to?

Co je to?

To je ...

Co je to?

To je telefon.

Co je to?

To je tužka.

Co je to?

To je kolo.

9. Odpovídejte podle obrázků:

10. Spojte věty s odpovídajícími obrázky:

Obrázky předmětů, příp. vlastní obrázky můžete použít k procvičení slovní zásoby (SZ).

Kdo je to?

Kdo je to?

To je ...

Kdo je to?

To je muž.

Kdo je to?

To je žena.

Kdo je to?

To je dítě.

11. Odpovídejte podle obrázků:

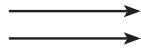
Někdy může být problém s rozeznáváním zaměstnání (např. *prodavačka, kuchařka*).

12. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se *Kdo je to / Co je to?* a odpovídejte:

Kde je ...?

Pozor na správné pochopení výrazů *kde*, *tady* a *tam*.

Kde je stůl?

Stůl je tady.
Stůl je tam.

Kde je auto?

Pan doktor je tam.

Kde je učitelka?

Televize je tam.

Kde je televize?

Učitelka je tady.

Kde je pan doktor?

Auto je tady.

Ptejte se studentů na předměty (lidi) ve třídě, příp. si přineste vlastní obrázky. Jde o procvičení otázek a rozšiřování slovní zásoby. Po dostatečném procvičení nechte studenty vypracovat cvičení 9.

13. Ptejte se (*co / kdo / kde*).

Příklad: ... **Co je to?** ... To je auto.

Sloveso BÝT

Přečtete vstupní text (příp. nechte přečíst studenta). Pro pochopení využijte prezentaci obrázků (ukazujte na ně).

Nechte studenty doplnit cv. 14a) – samostatně nebo ve skupinách. Analyzujte: pozor na jasné vysvětlení osobních zájmen (z dialogů znají *já / ty / vy*) – demonstrativně, gesticky. Využijte cv. 14b) pro užití forem slovesa *být* v komunikaci. Pozor na korekci typu: *Ne, je řidič*.

Sloveso *být* lze také zapojit do rozšířeného dialogu: *Ty jsi učitel? – Ne, já jsem student. – A je Ivan učitel? – Ne, Ivan je taky student* apod.

Pokud studenti rozumí dobře, lze prezentaci tabulky se slovesem *být* udělat velmi stručně. Studenti by měli registrovat infinitivní formu *být* (kvůli příp. využití slovníku). Dle uvážení seznamte studenty s variantou 2.sg. *jeseš / seš*.

Já jsem ...

Dobrý den, já jsem Pavel. Jsem učitel a jsem z České republiky.

To je Konstantin. On je řidič a je z Moldávie.

To je Ivanka. Ona je prodavačka a je z Ukrajiny.

Konstantin a Ivanka jsou studenti.

Já, Konstantin a Ivanka jsme tady. My jsme kamarádi.

A co ty? Odkud jsi? A co děláš?

A co vy? Odkud jste? A co děláte?

14. Doplňte:

Já **jsem** Pavel. **Jsem** učitel.

Ty **jsi** student?

Konstantin **je** řidič. On **je** z Moldávie.

Ivanka **je** z Ukrajiny. Ona **je** prodavačka.

My **jsme** tady.

Vy **jste** z České republiky?

Konstantin a Ivanka **jsou** tady. Oni **jsou** studenti.

	Osobní zájmena	BÝT	→	JÁ JSEM ...
SINGULÁR	JÁ	(JÁ)		JSEM
	TY	(TY)		JSI
	ON	(ON)		JE
	ONA	(ONA)		JE
	ONO	(ONO)		JE
PLURÁL	MY	(MY)		JSME
	VY	(VY)		JSTE
	ONI	(ONI)		JSOU

15. Doplňte správné osobní zájmeno.

16. Doplňte sloveso *být* ve správném tvaru.

17. Doplňte sloveso *být* ve správném tvaru.

NEGACE	BÝT	→	JÁ NEJSEM ...
SINGULÁR	(JÁ)		NEJSEM
	(TY)		NEJSI
	(ON)		
	(ONA)		NENÍ
PLURÁL	(ONO)		
	(MY)		NEJSME
	(VY)		NEJSTE
	(ONI)		NEJSOU

Příklad: Já nejsem doktor.
Ty nejsi učitel.
Auto není tady.

Negaci prezentuje srozumitelně, využijte obrázky, zahrajte.

18. Doplňte negaci slovesa být:

19. Změňte věty podle příkladu.

Příklad: Já jsem učitel. → Já **nejsem** učitel.

20. a) Čtěte.

To je dům . Tady je stůl , židle , tužka , kniha a telefon .

Tam je okno a koš . Tam jsou taky hodiny .

b) Napište, co je v domě.

1. okno, 2. telefon, 3. tužka, 4. kniha, 5. stůl, 6. židle, 7. hodiny, 8. koš

Studenti dopisují jména předmětů k číslům 1 - 9 dle obrázku. Jde o jednoduchý trénink slovní zásoby a nácvik čtení textu. Na závěr můžete nechat studenty sumarizovat dle obrázku, co je v domě, příp. se ptát na konkrétní objekty atd.

21. Čtěte a spojte slova a obrázky.

To je taška. Tam je klíč, peněženka, lístek na autobus, pas a mapa. Taky tam **jsou** peníze a noviny.

Jde o jednoduchý trénink slovní zásoby a nácvik čtení textu. Pozor na plurál slovesa *být*.
Učitel může pokračovat s hrou: ukazovat obrázky (vlastní a ptát se) - viz následující sada cvičení.

TO	✗	JSOU	HODINY NOVINY PENÍZE DVEŘE
----	---	------	-------------------------------------

Pozor na práci ve dvojicích! Viz instrukce v úvodu příručky.

22. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se partnera *Co je to?* a odpovídejte.

23. Doplňte *je* nebo *jsou*.

24. Odpovídejte na otázky podle obrázků.

Příklad: *Je to stůl?* → Ne, to není stůl, to je židle.

25. Ptejte se.

26. Pracujte ve dvojicích s obrázký.

a) Ptejte se: *Co je to? nebo Kdo je to?* a odpovídejte.

b) Ptejte se: *Kde je / jsou ...?* Partner ukazuje na obrázek a odpovídá: *... je / jsou tady.*

Příklad: Co je to? – To je stůl.
Kde je stůl? – Stůl je tady.

Vysvětlete. Nejdříve dělejte cv. 26a), a potom 26b) – studenti hledají obrázky.

27. Doplňte do dialogů sloveso *být* podle kontextu.

1.

A: Dobrý den, já ...**jsem**... Petr Sládek.

B: Dobrý den, já **jsem** Věra Havlíková.

A: Odkud **jsste**?

B: **Jsem** z Prahy. A vy?

2.

A: Dobrý den, **je** tady paní Sedláková?

B: Ne, paní Sedláková tady **není, je** v Brně.

3.

A: **Je** to pan Novák?

B: Ne, to **není** pan Novák, to **je** pan Černý.

A: **Je** pan Černý z Brna?

B: Ne, pan Černý **není** z Brna, **je** z Prahy.

4.

A: Kdo **je** to?

B: To **je** pan Kuzněcov.

A: Odkud **je** pan Kuzněcov?

B: **Je** z Ruska.

5.

A: Vy **jsste** paní Holubová?

B: Ne, já **nejsem** Holubová, **jsem** Nováková.

A: **Jsste** z Ruska?

B: Ne, **nejsem** z Ruska, **jsem** z České republiky.

6.

A: Dobrý den, já **jsem** Petr a to **je** Jana.

Jana a já **jsme** z Prahy. Jana **je** studentka a já **jsem** učitel.

B: To **je** Nurie a to **je** Ahmed. Nurie a Ahmed **jsou** z Afghánistánu.

28. Pracujte ve dvojicích. Představte sebe a svého kolegu třídě.

Příklad: Já jsem Vladimír Ivanov, jsem z Ukrajiny a jsem učitel.
Tohle je Ahmed, je z Afghánistánu a je student.

Předvedte, představte se (*Já jsem ...*), potom nechte studenty prezentovat před třídou, příp. dávejte doplňující otázky.

Žijeme v ČR

Některé fráze / obrázky můžou být pro studenty nejasné. Dejte pozor na pečlivé objasnění.

Promiňte.
To je v pořádku. / Nic se nestalo.

Děkuju.
Prosím.

Na shledanou.
Na shledanou.

29. Řekněte, co je formální a co je neformální.

Pokud dělají problémy termíny *formálnost* / *neformálnost*, lze mít k ruce obr. ze cv. 2a) a přiřazovat k obrázku (fráze *co / kdo říká* by neměla být těžká na pochopení).

30. Spojte vhodné reakce.**31. Napište k obrázkům dialogy.**

Nechte studenty připravit (třeba i ve dvojicích), potom nechte odprezentovat před třídou. Vysvětlujte chyby.

**32. a) Čtete text a odpovídejte na otázky.
b) Napište podobný text o vaší třídě.**

Připravte si obrázek / vysvětlení výrazu *zdravotní sestra*.

ABECEDA

Konsonanty *x, q, w* vyčleňujeme jako „zvláštní“, hlásku *g* přiřadte ke tvrdým konsonantům. Lze dělat výslovnost v abecedě kvůli hláskování jmen apod.

LEKCE 2: KDE JE TO?

Slova nejprve vyslovujte a nechte studenty opakovat. Potom nechte studenty číst a vyslovovat.

Souhlásky I.

b	bod	byt	basa	oba	tebe	lebka
d	den	dok	data	Lída	půda	Radek
z	zen	zima	záda	koza	zívá	kazí
v	ven	víno	voda	káva	soví	kvas
p	pes	pole	mop	kap	kupa	opar
t	tón	tes	také	plot	satén	past
s	sen	syn	les	pas	osud	visí
f	fén	fotka	faul	sifon	telefon	
k	kos	kel	jak	pak	toky	doklad
l	lem	los	kal	vyl	plast	mléko
r	rok	ruda	sýr	pór	kúra	trasa
m	med	most	prám	sem	smete	Kamil
n	nok	ne	on	lino	dna	pan

1. Poslouchejte a opakujte.

Na úvod lekce zopakujte slovní zásobu z lekce 1 (použijte vlastní obrázky- *co / kde / kdo je to?*).

Čísla 1-10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
jeden	dva	tři	čtyři	pět	šest	sedm	osm	devět	deset

- 1 → jeden / jedna / jedno *jeden stůl, jedna tužka, jedno auto*
2 → dva / dvě *dva stoly, dvě tužky, dvě auta*

2. Čtěte čísla.

3. Zapište číslicí.

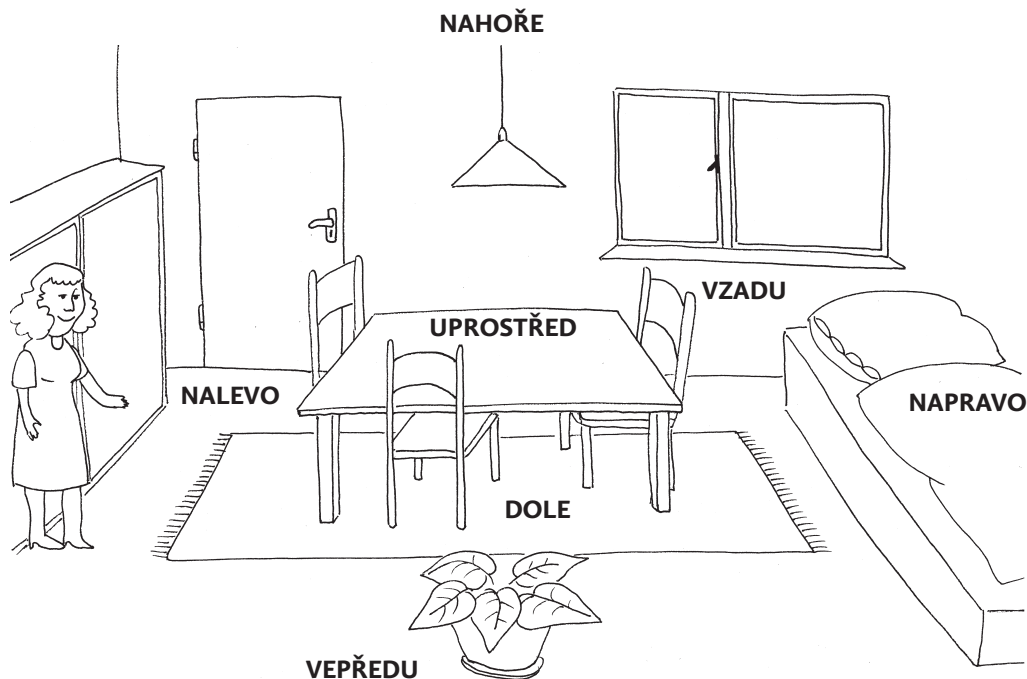
KOLIK? + plus / a - minus

1 + 2 = 3 **jedna PLUS dvě JSOU tři**
3 + 7 = 10 **tři A sedm JE deset**

4. Počítejte.

KDE? - I

Pozor na vysvětlení / objasnění prostoru, abyste se studenty popisovali obrázek ze stejného úhlu pohledu.

5. a) Pracujte ve dvojici. Co je na obrázku?

b) Odpovídejte na otázky.

Kde je světlo? → Světlo je**nahore**.....

Kde je okno? → Okno je

Kde je postel? → Postel je

Kde je stůl? → Stůl je

Kde jsou dveře? → Dveře jsou

Kde je květina? → Květina je

Kde je koberec? → Koberec je

Kde je žena? → Žena je

c) Doplňte slova do obrázku.

6. Popište místnost, kde teď jste.

7. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se Co je to? / Kde je...? a popište obrázek.

Nezapomeňte na zpětnou vazbu.

8. Pracujte ve dvojicích. Dívejte se na obrázek a ptejte se, kde jsou věci, které na obrázku nemáte (druhý obrázek s. 29).

Jeden student se podívá na uvedený obrázek, druhý student se podívá na obrázek v příloze, s. 29. Vedle každého obrázku jsou věci, které na něm chybí. (Na každém obrázku chybí jiné věci.) Studenti se ptají kolegy, kde jsou chybějící věci umístěny, a podle instrukcí je dokreslují.
Proveďte zpětnou vazbu s kompletním obrázkem (viz níže).

Město

9. Přiřaďte názvy k číslům.

banka, divadlo, hotel, kino, kostel, nádraží, náměstí, obchod, policie, pošta, škola, restaurace, nemocnice

Při zpětné vazbě se ptejte *Co je to?* a nechte studenty odpovídat.

10. Popište obrázek města.

Příklad: Napravo je škola a pošta.

Připravte si více (vlastních) obrázků k popisu. Účelem je procvičování slovní zásoby a adverbii místa.

11. a) Poslouchejte text a napište, kde co je.

Projděte text se studenty, pak je nechte kreslit (měl/a byste načrtnout na tabuli vlastní variantu, aby s ní bylo event. možné pracovat ve cv. 11c). Znovu se studenty zkontrolujte text a můžete cv. doplnit o vlastní otázky.

Text:

To je město. Ve městě je hotel, banka, pošta, škola, policie, náměstí, nádraží, obchod, kostel, kino, divadlo a restaurace. Divadlo a kino jsou **vzadu**. **Nalevo** je hotel, banka a policie. Náměstí, kostel a škola jsou **uprostřed**. **Vepředu** je restaurace a pošta. **Napravo** je nádraží a obchod.

b) Nakreslete obrázek podle textu.

c) Dívejte se na obrázek. Ptejte se a odpovídejte.

Příklad: Je banka uprostřed? Ne, banka není uprostřed, banka je nalevo.

Ptáme se na cestu

12. a) Čtete dialog.

b) Pracujte ve dvojicích. Jste v cizím městě a ptáte se na cestu. Ptejte se a odpovídejte.

Příklad: A: Dobrý den, prosím vás, kde je tady pošta?
B: Pošta je napravo.

Představte fráze v dialogu cv. 12a): *Dobrý den, prosím vás, kde je...?, Není zač.*

Cv. 12b): Nejprve hrajte turistu a používejte novou otázku, potom nechte pracovat studenty ve dvojicích. Lze využít obrázky budov, které rozvěsíte po třídě.

KDE? - II V OBCHODĚ NA POŠTĚ

U gramatického výkladu vysvětlete / ujasněte rozdíl mezi prepozicemi *v* / *na*. Na tomto místě pracujete pouze s lokační opozicí. Pozor na „výjimky“ níže.

Kde je ...?

V / VE

Kde je Martin?
Kde je taška?
Kde je student?
Kde je pan doktor?

Martin je **v obchodě**.
Taška je **v autě**.
Student je **ve škole**.
Pan doktor je **v nemocnici**.

Kde je ...?

NA

Kde je kytka?
Kde je tužka?
Kde je obraz?
Kde je kniha?

Kytka je **na okně**.
Tužka je **na stole**.
Obraz je **na stěně**.
Kniha je **na židli**.

Příklad: Petr je **v autě**.
Petr je **na autě**.

na náměstí
na nádraží
na poště
na univerzitě
na policii
na letišti

Připravte si obrázek / vysvětlení výrazů *univerzita* / *letiště*.

13. Doplňte *v* nebo *na*.

Kde jste? – III

Výklad základů lokálu **není postaven na rodové diferenci**, ale primárně na koncovkách substantiv. Vědomě zde neřešíme problém lokálu měkkých neživotných maskulin (*čaj*), měkkých feminin zakončených na konsonant (*kancelář*) a životných maskulin (*pán*). Slova tohoto typu, která by mohla mít praktické využití, jsou uvedena jako slovíčka k zapamatování (tj. jako „výjimky“).

Ve výuce nepracujte s lingvistickou terminologií – uvažte její uvedení vzhledem k aktuálním znalostem a potřebám studentů.

CO?

KDE?

Slova, která končí na:	se mění	v lokálu na:
- konsonant OBCHOD	+	V OBCHODĚ
- vokál -A ŠKOLA	→	VE ŠKOLE
- vokál -O KINO	→	V KINĚ
- vokál -E RESTAURACE	→	V RESTAURACI
- k, h, ch, g (+ cizí slova) PARK	+	V PARKU

Připravte si opakování / procvičení užívání ě po d/t/m/n/p/f/b/v dle vlastního uvážení (*mapa, knihovna, koupelna, čeština, stěna, kino, město, Brno, Berlín, obchod, úřad* atd.).

v hotelu ve filmu	v pokoji v kanceláři v posteli ve skříni	na stole	na nádraží na náměstí
----------------------	---	----------	--------------------------

14. Napište správné formy slov.

15. Doplňte koncovky.

banka	- v bance	Praha	- v Praze
zastávka	- na zastávce	kniha	- v knize

Komplexní informaci o alternaci souhlásek u feminin typu *banka, Praha, socha, hora* neuvádíme. Dle uvážení prezentujte systémově pouze změnu *banka - v bance*.

Slova, která končí na:	se mění	v lokálu na:
-ka BANKA	→	-CE V BANCE

16. Napište správné formy slov.

17. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se, kde jsou jednotlivé věci. Odpovídejte podle obrázku.

Příklad: Kde je kniha? – Kniha je na stole.

kniha, tužka, telefon, noviny, hodiny, obraz, peníze, rádio, kalendář, lampa, taška, počítač

18. Odpovídejte na otázky a používejte zadaná slova.

Nechte studenty pracovat ve dvojicích, ale nezapomeňte na zpětnou vazbu – prezentujte společně pro všechny.

19. a) Čtěte.

To je město. Ve městě je náměstí, ulice, nádraží a park. Na náměstí je nemocnice a banka. V bance je kancelář, v kanceláři je stůl a na stole je kniha. Na ulici je auto. V autě je paní a dítě. Na nádraží je policie a restaurace. V restauraci je pán a televize. V parku je pán, paní a taška. V tašce jsou klíče, peníze a mapa.

b) Odpovězte na otázky (podle textu ve cv. 19a).

a) Kde je banka?	e) Co je na nádraží?	i) Je kniha v kanceláři?
b) Kde je auto?	f) Co je v restauraci?	j) Je televize na nádraží?
c) Kde je mapa?	g) Kdo je v parku?	k) Je mapa v kanceláři?
d) Kde je stůl?	h) Kdo je v restauraci?	l) Je paní v restauraci?

c) Najděte na obrázku 6 rozdílů.

Příklad: Tam není nemocnice, tam je obchod.

Čtěte / nechte studenty přečíst text ve cv. 19a). Dávejte studentům otázky podle textu: *Kde je park? Kdo je v parku?*, příp. nechte studenty připravovat jejich vlastní otázky.

Ve cv. 19b) nechte studenty hledat rozdíly mezi textem a obrázkem. Správná varianta je obrázek, studenti opravují text: *Na náměstí není nemocnice, je tam obchod.*

Popis obrázku (cv. 19):

To je město. Ve městě je náměstí, ulice, nádraží a park. Na náměstí je **obchod** a banka. V bance je kancelář, v kanceláři je stůl a na stole **jsou klíče**. Na ulici je **auto**. V autě je paní a **pán**. Na nádraží je **obchod** a restaurace. V restauraci je pán, **paní** a televize. V parku je pán, paní a taška. V tašce jsou peníze, mapa a **kniha**.

20. Odpovídejte podle obrázku.**21. Kde jsou lidé a věci? Pracujte ve dvojicích.**

Cv. 21 můžete vynechat – je jich zde hodně tohoto typu.

22. Doplňte do vět následující slova.

byt, banka, nádraží, nemocnice, kancelář, restaurace, město, obchod, zastávka, škola, ulice, křeslo, televize, letiště

Vlak je na **nádraží / zastávce**. Doktor je v **nemocnici**. Náměstí je ve **městě**. Auto je na **ulici**. Koberec je v **bytě / kanceláři**. Letadlo je na **letišti**. Film je v **televizi**. Počítač je v **kanceláři / bance**. Svrtr je na **křesle**. Učitel je ve **škole**. Prodavačka je v **obchodě**. Peníze jsou v **bance / obchodě**. Kuchařka je v **restauraci**. Autobus je na **nádraží / zastávce**.

Žijeme v ČR

23. a) Spojte reakce.

Auto je napravo.	→ Napravo vzadu nebo vepředu?
Aha, děkuju.	→ Prosím.
To není pošta, to je banka.	→ Opravdu? Tak děkuju.
Promiňte, prosím vás, to je škola?	→ Ne, to není škola, to je nemocnice.
Jsem z Buštěhradu.	→ Prosím? Bohužel nerozumím. Odkud jste?
Kde je hotel?	→ Na náměstí.
Dobrý den, prosím vás, kde je tady pošta?	→ Pošta? To bohužel nevím.
Je Petr ve škole?	→ Není ve škole, je v práci.

Se studenty rozehrávejte minialogy a používejte fráze ze cv. 23 (příp. je vysvětlete – především: **upoutání pozornosti** – *promiňte, prosím vás*; **neporozumění** – *prosím?, bohužel nerozumím*; **ověření / údiv** – *opravdu?*). Využívejte ostatní studenty, popis třídy, obrázky apod.

b) Doplněte fráze do dialogu.

Pan Han:	Dobrý den, prosím vás, kde je tady dývadelou?
Pan Novák:	Prosím? Bohužel nerozumím.
Pan Han:	Kde je tady DIVADLO?
Pan Novák:	Divadlo? To bohužel nevím.
Pan Han:	Aha. A víte, kde je tady kostel?
Pan Novák:	Ano, kostel je tam vzadu na náměstí.
Pan Han:	Tak děkuju.
Pan Novák:	Není zač.

24. Odpovězte na otázky.

Využijte informace z L1/ cv. 32 a připravte si další doplňující otázky (např. k popisu obrázku *Co je ve škole? Kde je autobus? ...*) apod.

Můžete doplnit slovíčka: *poliklinika, podlaha*.

LEKCE 3: NAKUPUJEME

Souhlásky - II

c	cíl	cena	tác	otec	ocet	police
j	jen	jaro	roj	hej	myje	pojede
h	had	hon	hora	Praha	touha	pohon
ch	chov	chata	dech	pach	ucho	ochota
g	gól	guru	gesto	lego	logo	
ž	žít	žena	žádá	mažu	leží	dožene
š	šat	šít	šála	koš	Míša	naším
č	čas	čin	meč	lečo	kočí	počasí
ř	Řek	řeka	řada	keř	pořád	křeslo
ň	daň	kůň	laň	kaňon		
d'	d'as	d'ob	Lád'a	Mad'ar		
ť	ťuk	lať	vrať	Sváťa		

1. Poslouchejte a opakujte.

Na úvod konverzace s opakováním SZ a frází z minulých lekcí.

2. a) Co je to?

Pojmenujte obrázky - používejte otázky *Co je to?* a *Kde je...?* (→ tady / tam).

b) Co tam mají? Rozdělte zboží do obchodů.

Budete pracovat s obrázkem na str. 31, tj. s obrázky zboží. Můžete si připravit rozstříhané kartičky (i vlastní) nebo pracujte pouze s obrázkem. Nechte studenty pracovat ve dvojicích / skupinách.

Ovoce - zelenina

Maso - uzeniny

Drogerie

Trafika

Potraviný

3. Čtete dialog. Ptejte se *Kde je / jsou ...?* a odpovídejte.

Zákazník: Dobrý den, prosím vás, kde jsou brambory?

Prodavač: Tady uprostřed nalevo.

Zákazník: A kde je, prosím, mléko?

Prodavač: Tam vzadu nahoře.

Nejprve čtou dialog studenti (i několikrát). Potom hrajte zákazníka a ptejte se studentů (užívejte fráze z dialogu *Dobrý den, prosím vás, kde jsou a kde je, prosím*), studenti podle obrázku odpovídají.

Používejte slovní zásobu ze cv. 2. Upozorňujte na vhodné užití plurálních forem (*rohlíky, banány apod.*) - jen v omezené míře u nejtýpějších slov. Studenti potom vytvářejí dialogy ve dvojicích - hned před třídou, nebo si každá dvojice studentů připraví dialog se dvěma až třemi otázkami, a pak ho předvede ostatním.

Pozor na to, kde stojíte, resp. odkud popisujete.

Čísla 11 – 19

- NÁCT

11	12	13	14	15	16	17	18	19
jedenáct	dvanáct	třináct	čtrnáct	patnáct	šestnáct	sedmnáct	osmnáct	devatenáct

4	→	14	5	→	15	9	→	19
čtyři		čtrnáct	pět		patnáct	devět		devatenáct

4. Čtěte čísla.

5. Zapište číslicí.

KOLIK STOJÍ ...?

Kolik stojí limonáda? → Limonáda stojí *sedmnáct korun*.

6. Ve dvojici se ptejte a odpovídejte (počítejte):

Nechte studenty nejprve spočítat ceny. Potom by měli prezentovat všechny fráze: *Káva stojí 14 korun, cukr stojí 5 korun. Káva a cukr stojí 19 korun.*

Zdůrazněte formu ... **korun**. V případě potřeby zmiňte již zde tvary **jednu korunu; 2, 3, 4 koruny** (bude třeba ve cvičení 27).

V obchodě

Z: Dobrý den.

P: Dobrý den, přejete si?

Z: Prosím chleba, mléko a tři jogurty.

P: Prosím. Ještě něco?

Z: Ještě potřebuju sýr a toaletní papír.

P: Prosím. Je to všechno?

Z: Máte pivo? A kolik stojí, prosím?

P: Ano, máme. Stojí 15 korun.

Z: Prosím dvě. To je všechno, děkuju.

P: Na shledanou.

Z: Na shledanou.

Nejprve můžete se studenty číst dialog po částech a postupně jej nacvičovat (lze využít obrázky ze cv. 2). Nová slovíčka vyložte také pomocí obrázků.

7. a) Čtete dialog a řekněte, co zákazník kupuje.

Pozor v zadání je nový výraz *kupuje*.

- varianta 1: ptejte se podle obrázků - *Kupuje zákazník (příp. ho pojmenujte: Zdeněk) banány?* ... Studenti odpovídají.
- varianta 2: studenti vybírají z obrázků, co zákazník kupuje.

b) Co říká zákazník a co říká prodavač? Seřadte věty do správného pořadí a dialog napište.

- 7 Ne, bohužel salám nemáme.
- 9 Na shledanou.
- 3 Prosím. Ještě něco?
- 4 Ano, ještě bych chtěl mléko a cigarety.
- 6 Máte salám? A kolik stojí, prosím?
- 2 Dobrý den, prosím tři rohlíky, jogurt a sýr.
- 10 Na shledanou.
- 5 Prosím. Je to všechno?
- 1 Dobrý den, přejete si?
- 8 Aha, tak to je všechno, děkuju.

přejete si = máte přání = prosím	Prodavač: Dobrý den, <i>přejete si?</i> Dobrý den, <i>máte přání?</i> Dobrý den, <i>prosím?</i>
chtěl bych / chtěla bych = potřebuju = vezmu si	Zákazník: <i>Chtěl bych mléko, prosím.</i> <i>Potřebuju mléko, prosím.</i> <i>Vezmu si mléko, prosím.</i>
ještě něco = další přání	Prodavač: <i>Ještě něco?</i> <i>Máte další přání?</i>
to je všechno	Zákazník: <i>Děkuju, to je všechno.</i>
bohužel	Prodavač: <i>Bohužel sýr nemáme.</i>

Fráze se studenty projděte a vysvětlete, ukažte variantnost a pomocí představených frází rozehrávejte ilustrativní dialogy (příp. využijte vlastní obrázky / letáky).

8. a) Doplněte do dialogu slova z tabulky.

ještě	máte	kolik	stojí	potřebuju	dobrý den	na shledanou
-------	------	-------	-------	-----------	-----------	--------------

- Z: Dobrý den.
- P: **Dobrý den**, přejete si?
- Z: Prosím máslo, brambory a mléko.
- P: Prosím. **Ještě** něco?
- Z: Ještě **potřebuju** okurku a jeden sýr.
- P: Prosím. Je to všechno?
- Z: **Máte** pivo? A **kolik** stojí, prosím?
- P: Ano, máme. **Stojí** 15 korun.
- Z: Vezmu si dvě. To je všechno. Děkuju.
- P: Na shledanou.
- Z: **Na shledanou.**

b) Doplňte dialog.

máte přání to je všechno na shledanou potřebuju prosím

Prodavač: Dobrý den, **máte přání?**

Zákazník: Dobrý den, **potřebuju** jeden pohled.

Prodavač: **Prosím.** Další přání?

Zákazník: Ne, **to je všechno**, děkuju. **Na shledanou.**

Prodavač: Na shledanou.

9. Pracujte ve dvojicích a dělejte podobné dialogy.

Množství nové slovní zásoby (připravte si obrázky, např. nákupní letáky). Můžete doplnit i např. *broskev, meruňka* apod.

V obchodě kupujeme ... – slovesa -OVA-

10. a) Dívejte se na obrázek a čtěte věty.

Věty využijte jako vstup do problematiky konjugace sloves typu *-ovat*. Studenti by měli z uvedených vět celý systém konjugace vyvodit nejprve sami, potom teprve přistupte k tabulce.

Nebudete studenty seznamovat s terminologií ani s celkovým systémem přítomnosti sloves, měli by ale pochopit princip vztahu *-ova-* v základní formě a koncovek konjugace.

To je Jana.

Jana **kupuje** mléko a jogurt.

To jsou Martin a Lucie.

Martin a Lucie **kupují** máslo, sýr, chleba a pivo.

*Martin a Lucie: Ahoj Jano, co **kupuješ**?*

*Jana: Ahoj. **Kupuju** jenom mléko a jeden jogurt. A co **kupujete** vy?*

*Martin a Lucie: My **kupujeme** máslo, sýr, chleba a pivo.*

b) Studujte text a doplňte tvary sloves.

c) Odpovězte na otázky.

KUPOVAT → KUP|OVA|T

		KUPOVAT	negace → NEKUPOVAT
SINGULÁR	(JÁ) -UJU	kup uju	nekupuju
	(TY) -UJEŠ	kup uješ	nekupuješ
	(ON) -UJE	kup uje	nekupuje
PLURÁL	(MY) -UJEME	kup ujeme	nekupujeme
	(VY) -UJETE	kup ujete	nekupujete
	(ONI) -UJOU	kup ujou	nekupujou

Příklady: Kupuju banány.

→ Dana nekupuje banány.

Petr pracuje v nemocnici.

→ Martin a Ivan nepracují v nemocnici.

Naše učitelka se jmenuje Ivana.

→ (Já) se nejmenuju Ivana.

Není třeba seznamovat studenty s variantami:

já kupuju = *já kupuji* → *Kupuju banány. / Kupuji banány.*

oni kupujou = *oni kupují* → *Kupujou mléko a sýr. / Kupují mléko a sýr.*

Pokud na to při výuce narazíte, můžete stručně vysvětlit, že se jedná o totéž (pasivní znalost).

11. a) Podle poslechu doplňte sloveso kupovat.

Můžete nechat studenty doplňovat i bez poslechu.

b) Časujte slovesa.

Dejte pozor, aby studenti rozuměli významu použitých sloves, příp. připravte vysvětlení.

12. Doplňte osobní zájmeno.

13. Doplňte tvar slovesa.

14. Doplňte slovesa.

15. a) Odpovídejte na otázky.

b) Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte.

Nechte studenty pracovat ve dvojicích, potom vyberte dvojice k předvedení minidialogů. Lze také modifikovat tak, aby studenti mluvili o svém kolegovi (v rozsahu otázek ve cvičení).

Co kupujeme? – akuzativ I

Výklad základů akuzativu opět **není postaven na rodové diferencii**, ale primárně na koncovkách substantiv.

Na tomto místě je řešen pouze problém změny u F končících na *-a / -e* (studentům ovšem slova tohoto typu jako F představená samozřejmě prozatím nejsou).

Slova s jiným paradigmatickým, která by mohla mít praktické využití (např. některá N končící na *-e*), jsou uvedena jako slovíčka k zapamatování (tj. jako „výjimky“).

Nejprve nechte studenty popsat obrázek (*Kdo je na obrázku?, Co dělá?, Telefonuje?, Co kupuje?, Kde kupuje knihu?* (Studenti pravděpodobně neutvoří správnou formu akuzativu – neopravujte, ale sami používejte správně).

To je kniha. → Petr kupuje knihu. To je židle. → Ivana kupuje židli.

Slova, která končí na:	se mění	v akuzativu na:
-A KNIHA	→ -U	KNIHU
-E ŽIDLE	→ -I	ŽIDLI

Příklad: To je matematika. → Studuju matematiku.
 To je televize. → Kupuju televizi.
 To je telefon a tužka. → Potřebuju telefon a tužku.

To je kuře .	→	Kupuju kuře .
To je ovoce .	→	Kupuju ovoce .
To je chleba .	→	Kupuju chleba .

16. Co kupujete / potřebujete / fotografujete?

17. Co kupujete?

Příklad: Kupujete kakao? (*káva*) → **Ne, kupuju kávu.**

18. Doplňte věty.

Příklad: Petr kupuje (kniha) v (obchod)
→ Petr kupuje **knihu** v **obchodě**.

19. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte.

Příklad: Kde kupujete kávu? Kávu kupuju v supermarketu.

20. Pracujte ve dvojicích. Tvořte věty, ptejte se a odpovídejte podle obrázků.

Příklad: Potřebuju kávu. Kolik stojí káva? Káva stojí 24 (dvacet čtyři) korun.

21. a) Doplňte fráze do dialogu.

je to všechno	děkuju	chtěl bych	dobry den	další přání	prosím
---------------	--------	------------	-----------	-------------	--------

Prodavač: **Dobry den**, máte přání?

Zákazník: Dobry den, **chtěl bych** kávu, mléko a sýr.

Prodavač: Prosím. **Další přání?**

Zákazník: Ano, ještě cukr **prosím**.

Prodavač: Prosím. **Je to všechno?**

Zákazník: Ano, to je všechno, **děkuju**, na shledanou.

Prodavač: Na shledanou.

b) Pracujte ve dvojicích. Dělejte podobné dialogy (střídejte role).

Kontrolujte důsledné střídání komunikačních rolí (prodavač / zákazník).

22. a) Doplňte fráze do dialogu.

bohužel	chtěla bych	děkuju	prosím
---------	-------------	--------	--------

Prodavač: Dobry den, máte přání?

Zákaznice: Dobry den, **chtěla bych** jednu okurku.

Prodavač: **Prosím**, další přání?

Zákaznice: Potřebuju ještě cibuli.

Prodavač: **Bohužel**, cibule není.

Zákazník: Tak **děkuju**, na shledanou.

Prodavač: Na shledanou.

b) Pracujte ve dvojicích. Dělejte podobné dialogy (střídejte role).

c) Procvičujte dialog.

d) Procvičujte dialog.

Cv. 22: Toto cvičení je velmi dlouhé. Část c) a d) lze bez problémů vynechat. Také jej můžete využít i pro další aktivity (např. ptát se na jméno obchodů, rozdělit do skupin např. *maso, zelenina* apod.).

Dbejte na pochopení a procvičení nového aspektu dialogu - *něco není: Bohužel, kuře není*. Příp. upozorněte studenty na plurálovou formu: *Chtěl bych banány. - Bohužel, banány nejsou*. Pro cv. 22 toto však není nutné.

23. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte.

Příklad: Co kupujete v drogerii? V drogerii kupuju mýdlo a šampon.

Student musí v odpovědi použít vždy alespoň dvě věci, příp. dávejte dodatečné otázky *A ještě / dál...?* Můžete cvičení obohatit o další obchody dle zájmu studentů - *nábytek, elektro, domácí potřeby* apod.

24. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se kde? / co? a odpovídejte.

Příklad: Kde sportuje Karel? - **Karel sportuje na stadionu.**

Lze obměňovat - klást různé doplňující otázky, trénink krátkých odpovědí, např. *Na stadionu.* apod.

25. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se co? / kde? / kdo? a použijte zadaná slovesa. Odpovídejte podle sebe.

Nutné jasně vysvětlit. Rozehráváte diskusi jako první.

Žijeme v ČR

Cv. 26: Je vhodné udělat cvičení nejprve jako poslech (tj. studenti nemají k tabulce a poslechu k dispozici text, udělejte např. kopii tabulky pro studenty zvlášť). Potom text se studenty pročtete a ověřte porozumění otázkami.

V textu jsou neznámá slova - není cílem, aby studenti porozuměli úplně všemu, ale aby našli požadované informace (selektivní čtení).

Pozor na tvary *jednu korunu / dvě, tři, čtyři koruny*. Pokud jste s nimi studenty neseznámili dříve, udělejte to zde.

26. Poslouchejte a doplňte tabulku – kolik stojí / co stojí?

Rádio Tesco - dobrý den. Vítejte vás v našem supermarketu Tesco! Tady je naše speciální nabídka!

Potřebujete mléko a sýr? V Tescu je mléko za patnáct korun a sýr eidam za deset korun. Jogurt stojí šest a chleba třináct korun. Brambory jsou za devět korun a POZOR - rohlík nyní stojí jen jednu korunu! Jablka Golden máme za devatenáct korun. Šunka Premier stojí třináct korun. Velké sirky stojí dvě koruny a jeden toaletní papír čtyři koruny. Dobrý nákup a hezký den vám přeje vaše rádio Tesco!

CO?	KOLIK?
brambory	9 Kč
chleba	13 Kč
jablka	19 Kč
jogurt	6 Kč
mléko	15 Kč
rohlík	1 Kč
sirky	2 Kč
sýr Eidam	10 Kč
šunka	13 Kč
toaletní papír	4 Kč

27. Co je to? Doplněte slova do tabulky.

sladkosti	maso	pečivo	zelenina	ovoce	pítí
čokoláda	vepřové	rohlík	česnek	jablko	pivo
sušenky	hovězí	houska	cibule	banán	káva
bonbony	kuřecí	chleba	mrkev	pomeranč	čaj
dort	ryba	koláč	okurka	hroznové víno	voda
zmrzlina	skopové	kobliha	salát	meloun	rum

28. a) Vyberte správnou reakci.

- Banány bohužel nejsou. →
 - Prosím banány.
 - Aha, tak prosím 3 jablka.**
 - Chtěl bych sýr.
- Chtěl bych jeden jogurt. →
 - A prosím. Ještě něco?**
 - Na shledanou.
 - Máte přání?

b) Reagujte.
- Přejete si? →
 - Ne, to je všechno.
 - Bohužel, pivo není.
 - Kávu a minerálku.**
- Vezmu si 4 rohlíky. →
 - Aha, tak prosím chleba.
 - Rohlíky bohužel nejsou.**
 - Ne, děkuju.

29. Čtěte dialog a odpovídejte na otázky.

Připravte si obrázek supermarketu Tesco a nějaký jejich leták.

Pozor na neznámá slovíčka *drahý / levný* apod. Pokud je to třeba, pokuste se také vysvětlit specifickou slovní zásobu v dialogu: *hele, aha, to je prima* + některé fráze (např. i rozdíl *kupovat* + komplement *co / nakupovat* + *NIC* (žádný komplement)).

U toho textu lze rozvíjet další aktivity dle uvážení - dělat podobné dialogy, dodatečné otázky apod.

30. Mluvte o sobě, diskutujte.

Kde nakupujete? Co kupujete v supermarketu? Kupujete zeleninu a maso? ...

Řiďte / moderujte diskusi o nakupování.

Slovíčka: můžete je obohatit dle uvážení. Např. *cédečko n, kazeták m, meruňka f, myčka f, nábytek m, deodorant m* apod.

LEKCE 4: KDY? V KOLIK HODIN?

Slabiky se samohláskami Ě / I / Y

U výslovnosti pečlivě vysvětlíte diferenci mezi hláskovými skupinami *dě* (d+e), *vě* (v+j+e), *mě* (m+ň+e).

de	den	dej	vede	deset	odejdeme	dě	děs	děj	děda	oděv	vděk
te	ten	tep	teče	teplý	kvete	tě	tělo	těsný	těká	útěk	těší
ne	ne	nes	nemá	onen	nekupujeme	ně	někdo	něco	němý	koně	v kině
ve	ven	ves	vedu	zve	svetr	vě	věk	věda	svět	květ	právě
be	Ben	ber	Bela	uber	zabere	bě	běs	Běta	tobě	záběr	poběží
pe	pec	Petr	pere	klepe	cpe	pě	pět	pěst	opět	zpěv	opěra
me	med	mela	metr	kmet	samec	mě	mě	město	měna	směje	v domě

1. Poslouchejte a opakujte.

dý	dým	dýka	tady	mladý	dí	díky	dívá se	divadlo	hadi
ty	ty	typ	týden	šaty	ti	tiká	ticho	tisíc	svítí
ny	ony	sny	slaný	hony	ni	nic	nikdo	poník	páni

2. Poslouchejte a opakujte.

3. Zapište slova k obrázkům podle poslechu.

Diktujte k obrázkům - *Berta běží, hodiny tikají, nemá nic, krásné štěně, ti dva hadi, měsíc svítí*

4. a) Čtete dialog a odpovězte na otázky.

- Odkud je pan Malý? - **Z Turnova.**
- Je Petr Bok z Prahy? - **Ne, není z Prahy, je z Buštěhradu. To je 10 kilometrů od Prahy.**
- Co dělá pan Malý? - **Je řidič autobusu.**
- Kde pracuje Petr Bok? - **Petr Bok teď nepracuje. Hledá práci.**

b) Jak se máte? Spojte výrazy a obrázky.

c) Spojte reakce.

Jak se máte?	→ Docela dobře, děkuju.
Znáte pana Lindu?	→ Ne, bohužel ne.
Těší mě.	→ Taký mě těší.
Jsem z Přerova.	→ Odkud? Omlouvám se, můžete to prosím opakovat?
Kde pracujete?	→ Bohužel, teď nemám práci.

Cv. 4: dialog slouží k opakování a rozšíření frází k seznámení (*představování, ověření porozumění* apod.). Po přečtení se věnujte otázkám ve 4a) a cv. 4b), c). Fráze ve 4c) vysvětlíte pomocí hraní / scénky.

Jak se máte? / Jak se máš?

- Dobře / docela dobře / fajn.
= Mám se dobře / docela dobře / fajn.
- Ujde to / jde to.
- Špatně / nic moc.

5. Pracujte ve trojicích. Čtete dialog ještě jednou a udělejte podobný rozhovor.

Rozdělte dialog na dvě části (viz text) a se studenty nacvičujte zvlášť. Potom je nechte pracovat ve skupinách a následně prezentovat. Chybné formy akuz. jmen Ma spíše ignorujte, ale můžete dle potřeby opravit.

Frázi seznamování můžete dle schopností skupiny rozšířit např. o *chtěl/a bych vám představit // můžu vám představit.*

Co děláte? – slovesa –A–

6. a) Čtete následující text.

Já jsem Petr. Jsem učitel. Každý den **vstávám** v 7 hodin a **snídám** chleba, sýr a čaj.

Ty nejsi učitel. **Vstáváš** v 9 hodin a **snídáš** jogurt, housku a mléko.

To je **Iva**. Iva je prodavačka. **Vstává** v 6 hodin, ale **nesnídá**, protože **nemá** hlad.

Martin a já jsme studenti. **Vstáváme** ráno v 7 hodin a dlouho **snídáme**.

Vy nejste studenti. **Vstáváte** v 8.15 a **snídáte** chleba, máslo, salám a kávu.

Mírko a Daniel jsou cizinci. Každý den **vstávají** v 10 hodin a **snídají** ovoce a džus.

Připravte si papírové hodiny, abyste vysvětlil/a spojení v 7 / 6 / 10 hodin. Pokud studenti chápou (v souvislosti s obrázkem), proneste stejnou frázi o sobě a potom nechte totéž říkat studenty (já jsem Ahmed, jsem student, vstávám v 5 a snídám rohlík a marmeládu). Dále se můžete i ptát: *Kdo je to? Co dělá? Kdy* (pozor! nové tázací slovo!) *ustává?* apod. K oživení lze posílat hodiny, aby student vždy ukázal čas.

Příp. lze už tady rozšířit: ptejte se studentů např. *Vstáváte v 7 hodin? / Kdy vstáváte? / Co snídáte? / Snídáte rohlík a marmeládu? Kdy vstává Iva?* apod.

b) Vyberte správnou variantu (podle textu).

1. Petr je učitel.
je student.
je prodavač.	2. Iva vstává v 10 hodin.
v 8 hodin.
v 6 hodin.	3. Vy snídáte chleba a sýr.
chleba a ovoce.
chleba a salám.
4. Mirko a Daniel snídají ovoce a džus.
snídáme
snídáš	5. Ty vstávám v 9 hodin.
vstáváš
vstáváte	6. Martin a já vstávám v 7 hodin.
vstáváme
vstává

c) Studujte text a doplňte do tabulky správné tvary sloves.

DĚLAT → DĚL|A|Š

		DĚLAT	negace → NEDĚLAT
SINGULÁR	(JÁ) - ÁM	děl ám	nedělám
	(TY) - ÁŠ	děl áš	neděláš
	(ON) - Á	děl á	nedělá
PLURÁL	(MY) - ÁME	děl áme	neděláme
	(VY) - ÁTE	děl áte	neděláte
	(ONI) - AJÍ	děl ají	nedělají

Příklady: Já dělám oběd. → Iva nedělá oběd.
 Martin obědvá v restauraci. → Hana a Ivan neobědvají v restauraci.
 Naše učitelka má knihu. → My nemáme knihu.

MÍT → JÁ MÁM

Cv. 7–11 jsou drilová (gramatická), příp. je vhodné je proložit osobními otázkami: *Co snídáte?, Díváte se na televizi?* apod. Pouze omezeně jako krátké doplnění.

7. a) Spojte slovesa s obrázky.

b) Časujte slovesa.

8. Doplněte osobní zájmeno.

9. Doplněte tvar slovesa.

10. Doplněte slovesa.

11. Pracujte podle příkladu.

Příklad: Iva – mít – kniha → **Iva má knihu.**

Pozor, v tomto cvičení je kombinace několika gramatických jevů. Podle potřeby upozorněte studenty na pozici reflex. zájmena ve větě.

12. Pracujte ve dvojicích.

a) Ptejte se, co má váš kolega.

Příklad: Máte auto? – Ne, nemám auto.

b) Říkejte, co váš kolega má / nemá.

Příklad: Ahmed má auto, ale nemá práci.

Viz instrukce pro práci ve dvojici – nechte studenty pracovat spolu, ale **vždy** udělejte zpětnou vazbu, tj. odprezentujte cvičení se studentem / nechte prezentovat cvičení vybranou dvojicí ap.

Čísła 20 – 100

-CET

20	dvacet	→	21	dvacet jedna	22	dvacet dva
30	třicet	→	31	třicet jedna	35	třicet pět
40	čtyřicet	→	41	čtyřicet jedna	47	čtyřicet sedm

-DESÁT

50	padesát	→	51	padesát jedna	58	padesát osm
60	šedesát	→	61	šedesát jedna	63	šedesát tři
70	sedmdesát	→	71	sedmdesát jedna	79	sedmdesát devět
80	osmdesát	→	81	osmdesát jedna	84	osmdesát čtyři
90	devadesát	→	91	devadesát jedna	96	devadesát šest
100	sto	→	115	sto patnáct	158	sto padesát osm

5	→	50	6	→	60	9	→	90
pět		padesát	šest		šedesát	devět		devadesát

13. Čtěte čísla.**14. Zapište číslicí.****Kolik je hodin? / V kolik hodin...? – časové údaje**

Následující tabulky je třeba proložit cvičením např. s papírovými hodinami. Pozor na adekvátní vysvětlení fráze: vždy uvést jasným příkladem.

Vhodné je mít k dispozici mapu světa, abyste mohli ukázat jednotlivá místa.

15. Doplňte čísla a čtěte.

v Nuku	v Londýně	v Praze	v Káhiře	v Moskvě	v Teheránu	v Omsku	v Sydney
Je 12 hodin.	Je 1 hodina.	Jsou 2 hodiny.	Jsou 3 hodiny.	Je 4 hodiny.	Je 5 hodin.	Je 7 hodin.	Je 11 hodin.

Je	1	→	jedna	hodina	minuta	vteřina
Jsou	2	→	dvě	hodiny	minuty	vteřiny
	3		tři			
Je	4	→	čtyři	hodin	minut	vteřin
	5		pět			
					

Na papírových hodinách ukazujte pouze celé hodiny a ptejte se: *Kolik je hodin?*

16. a) Řekněte, kolik je hodin.

Pracujte se studenty formou řetězu: otázka *Kolik je hodin?* – odpověď *Je ...*

b) Přečtěte následující věty.

Příklad: Obědvám ve 12.15. → Obědvám ve **dvanáct hodin a patnáct minut.**

Pozor na čtení prepoziční vazby.

1.00 Je **jedna hodina.** → Obědvám **v jednu hodinu.**

7.00 Je **sedm hodin.** → Petr vstává **v sedm hodin.**

3.00 Jsou **tři hodiny.** → Eva pracuje **ve tři hodiny.**

4.30 Jsou **čtyři hodiny třicet minut.** → Dívám se na televizi **ve čtyři hodiny třicet minut.**

17. Řekněte, v kolik hodin vstáváte / snídáte / čekáte na autobus / telefonujete / obědváte / sportujete / se díváte na televizi.

Příklad: v 8.30 → Vstávám v 8 hodin 30 minut.

18. Odpovězte na otázky:

Na papírových hodinách ukazujte pouze celé hodiny a střídejte otázky: *Kolik je hodin? V kolik hodin Petr snídá?* apod., aby si studenti uvědomili rozdíl konstrukcí.

19. Čtete tabulku a ukazujte čas na papírových hodinách.

Studenti čtou časové údaje v tabulce a zároveň si posílají papírové hodiny, na kterých čas ukazují. Cvičení lze vynechat, je doplňkové.

20. Pracujte ve dvojicích. Ptejte se, v kolik hodin co děláte. Používejte uvedená slovesa.

Příklad: V kolik hodin vstáváte? Vstávám v 7 hodin.

21. Ptejte se a odpovídejte podle obrázků.

Příklad:	Kde je Honza v 6.30?	Honza je doma.
	Co dělá Honza doma v 6.30?	Honza vstává.
	Kdy je Honza doma?	Honza je doma v 6.30.

Začněte a dávejte studentům různé typy otázek o prvním obrázku (viz příklad). Potom můžete nechat studenty připravit otázky o druhém obrázku, na které se následně ptají spolužáků („řetěz“). Dále např. práce ve dvojicích + následná prezentace.

22. Doplňte tabulku podle obrázku, použijte zadaná slova.

Kdy? – časové údaje II

Kdy Petr snídá? → **Petr snídá v 7 hodin ráno.**

Kdy Iva obědvá? → **Iva obědvá v poledne.**

DEN – části dne

→ Kdy?

ráno	
dopoledne	
v poledne	→ <i>poledne</i>
odpoledne	
večer	
v noci	→ <i>noc</i>

TÝDEN – dny

→ Kdy?

v pondělí	
v úterý	
ve středu	→ <i>středa</i>
ve čtvrtek	
v pátek	
v sobotu	→ <i>sobota</i>
v neděli	→ <i>neděle</i>

Ve cv. 23 – 25 se nejprve ptejte a studenti odpovídají.

Pokud bez problémů rozumí, můžou tvořit otázky studenti („řetěz“). Účel: procvičení otázky *kdy* / *kde*.

23. Ptejte se a odpovídejte podle obrázků.

Příklad: Kde je pan Novák ráno? – Pan Novák je ráno v bance.
Kdy je pan Novák v bance? – Pan Novák je v bance ráno.

24. Ptejte se a odpovídejte podle obrázků.

Příklad: Kde je paní Nováková v pondělí? / Kdy je paní Nováková v bance?

25. Odpovídejte na otázky podle údajů v diáři.

Příklad: *Kde* je Petr v pondělí dopoledne? → **V pondělí dopoledne je Petr ve škole.**
Kdy je Petr ve škole? → **Petr je ve škole v pondělí dopoledne.**
V kolik hodin je Petr ve škole? → **Petr je ve škole v 10 hodin (dopoledne).**

Zadejte jako samostatnou práci, následuje společná revize.

Mít čas

Máte čas v pondělí v 19.30?	Ano, mám čas.
Máte čas v úterý v 16.15?	Ne, bohužel nemám čas, jsem v bance.

Vraťte se zpátky k diáři a ptejte se studentů: *Má Petr čas v ...?*

26. a) Čtete dialog.

Pozor na slovní zásobu (příp. si připravte obrázky na vysvětlení, např. *posilovna, hodně práce, fotbal Česko - Německo, dobrý nápad, party, kurz, babička, jít (jdu), sejít se* apod.).

Dialog je značně obtížný, nejde o to, aby studenti rozuměli každému slovu, ale aby byli schopni najít relevantní / požadované informace.

b) Doplňte diář podle textu.

pondělí	V pondělí Marija telefonuje Petrovi.
úterý	V úterý odpoledne Petr pracuje.
středa	Ve středu dopoledne Marija studuje češtinu.
čtvrtek	Ve čtvrtek večer se Petr dívá na televizi (na fotbal).
pátek	V pátek v poledne Marija nakupuje. V pátek večer má Marija party.
sobota	V sobotu Petr navštěvuje babičku.
neděle	V neděli má Petr a Marija čas, odpoledne jdou do posilovny.

c) Odpovězte na otázky podle textu.

27. A co vy? Odpovídejte na otázky.

Chtěl/a bych jít do kina. Máš čas v pondělí večer?
 → **Ano. / Jo. / Určitě.**
 → **Ne. / Bohužel ne. / V pondělí večer nemůžu.**

Zastavte se u těchto jazykových funkcí: *souhlasné / odmítavé reakce na návrh.*

28. a) Co děláte celý týden? Říkejte podle kalendáře.

Lze využít i k psaní: *pište podle kalendáře.*

b) Ptejte se partnera, kdy má čas.

Příklad: Máte čas ve čtvrtek v patnáct hodin třicet minut?
 → Ne, bohužel nemám. V patnáct třicet jsem na policii.

29. Pracujte ve dvojicích. Zapište do kalendáře, jaký program má váš kolega.

Studenti pracují ve dvojici, diskutují o svých týdenních programech a dělají si poznámky do „kalendáře“. Potom prezentují, co o partnerovi zjistili.

Žijeme v ČR

posílat doporučený dopis, telefonovat doktorovi, mít schůzku, zavolat do hotelu, čekat na nádraží

Nejprve představte novou slovní zásobu (viz obrázky a fráze), příp. můžete připravit i další vysvětlení / obrázky (např. pokud chcete charakterizovat *doporučený dopis* (není nutné)). Lze využít ověřovací otázky k obrázkům: *co dělá?* apod.

30. Co, kdy a kde dělá Pavel? Studujte informace a sestavte jeho program:

Osvětlete princip uvádění časových údajů u institucí / obchodů apod. Můžete představit i slovesa *zavírá* / *otvírá*. Dále uveďte několik vět a explicitně ukazujte (lze si připravit zvětšenou verzi tabulek k vyvěšení na tabuli), potom nechte pracovat studenty (samostatně nebo ve skupinách). Příp. se můžete ptát.

Cílem je, aby studenti podle dostupných informací sestavili Pavlův program na celý týden. Programy jednotlivých studentů se mohou lišit. Nechte studenty prezentovat, příp. diskutovat.

LEKCE 5: DENNÍ PROGRAM, KDE PRACUJETE?

Sykavky - S, Š / Z, Ž / C, Č

C	co, cíl, cit, ocet, racek, pecka, tanec, moc, noc, pec, Cecílka, cizinec	Č	čin, čas, čelo, lečo, rajče, počasí, leč, toč, opeč, čepička, kočička
S	syn, sek, sůl, posel, posadit se, děsit, maska, les, obnos, nos, sosat, sosna	Š	šaty, šel, šíp, šála, zešílí, odešel, pouštěl, koš, piš, mošt, šašek, šiška
Z	zub, zebe, Zita, zahrada, házej, kouzlo, pozná, Zuzana, zazáří	Ž	žít, žal, žrát, žlutá, kůže, položit, cože, něžný, žízala, žežulka

1. a) Čtěte.

b) Čtěte.

2. Poslouchejte a doplňte písmeno, které chybí.

Jsem na poště.
V čekárně sedí pan Mazura.
Zítra je čtvrtek
Znám slečnu Maškovou.

Ráno snídám čerstvý jogurt.
Čekáš na letišti.
Autobus ještě není na zastávce.
Na co to potřebuješ?

Simona není cizinka.
To je špatná adresa.
Ve váze je růže.
V noci je zima.

3. Čtěte.

Na úvod konverzace s opakováním SZ a frází z minulých lekcí.

To je muž ♂ / To je žena ♀ – rod substantiv I (přirozený rod)

To je muž.

To je žena.

To je student.

To je studentka.

To je učitel.

To je učitelka.

To je kuchař.

To je kuchařka. + -KA

To je prodavač.

To je prodavačka.

To je taxikář.

To je taxikářka.

cizinec

→

cizinka

Čech

→

Češka

přítel

→

přítelkyně

kolega

→

kolegyně

úředník

→

úřednice

dělník

→

dělnice

4. Napište ženské varianty uvedených slov.

5. Zapište podle příkladu.

Odlišování M a F variant. Přesto budete muset vysvětlit některé profese – nejsou zde k dispozici obrázky (lze využít obrázky např. z *Manuálu pro učitele českého jazyka*) – nutné připravit. Upozorněte studenty na slovo *policista* (je to M, musí si pamatovat).

Ž	♂	Ž	♀
Příklad:	učitel		učitelka
	prodavač		prodavačka
	podnikatel		podnikatelka
	řidič		řidička
	prezident		prezidentka
	doktor		doktorka
	student		studentka
	herec		herečka
	kuchař		kuchařka
	inženýr		inženýrka
	policista		policistka
	ředitel		ředitelka
	uklízeč		uklízečka
	asistent		asistentka

Mluvíte česky? – slovesa –E/Ě/I–

UČIT

SEDĚT

MLUVIT

6. a) Čtěte následující text.

Já jsem učitelka. **Učím** matematiku. Tohle je Pavel. Pavel je taky učitel. **Učí** češtinu. Já a Pavel **učíme** ve škole v Praze. Tohle je Jasir. Je student. Tohle je Van. Je studentka. Jasir a Van **sedí** ve škole a **mluví** česky. Jasir říká: „Já **mluvím** česky málo. A ty, Van, **mluvíš** česky dobře?“
A vy? Kde teď **sedíte**? **Mluvíte** česky dobře?

Ilustrační text k uvedení E/Ě/I konjugace. V případě, že studenti rozumí, lze s ním dále pracovat, dávejte otázky typu: Co dělá učitelka?, Kde sedí Jasir?, Sedí na židli nebo na stole?, Mluví Jasir dobře česky? apod.

b) Doplňte slova do textu.

Jsem učitel. **Učím** češtinu. To je Klára, je taky **učitelka**, ale **neučí** češtinu, učí matematiku. Jasir je **student** a Van je **studentka**. Ted' **sedí** ve škole a mluví česky. Van **mluví** česky docela dobře, ale Jasir ještě ne.

c) Studujte text (6a) a doplňte do tabulky správné tvary sloves.

učit	já učím	učíš	on učí	my učíme	učíte	učí
mluvit	já mluvím	ty mluvíš	mluví	mluvíme	vy mluvíte	oni mluví
sedět	sedím	sedíš	sedí	sedíme	vy sedíte	oni sedí

Studenti mohou zkusit před výkladem gramatiky odhalit princip konjugace.

MLUVIT → **MLUVIT**
BYDLET → **BYDLET**
SEDĚT → **SEDĚT**

		MLUVIT		negace → NEMLUVIT
SINGULÁR	(JÁ)	- ÍM	mluv ím	nemluvím
	(TY)	- ÍŠ	mluv íš	nemluvíš
	(ON)	- Í	mluv í	nemluví
PLURÁL	(MY)	- ÍME	mluv íme	nemluvíme
	(VY)	- ÍTE	mluv íte	nemluvíte
	(ONI)	- Í (-EJÍ)	mluv í	nemluví

Příklady: Já mluvím česky. → Petr nemluví česky.
 My sedíme na židli. → Ty neseďíš na židli.
 Jana bydlí v Praze. → Oni nebydlí Praze.

vědět	→	JÁ VÍM
jíst	→	JÁ JÍM
spát	→	JÁ SPÍM

Cv. 7–11 jsou drilová (gramatická), příp. je vhodné proložit osobními otázkami: *Mluvíte česky? Kde bydlíte?* apod. Pouze omezeně jako krátké doplnění.

7. Časujte slovesa.

8. Doplňte osobní zájmeno.

9. Doplňte tvar slovesa.

10. Doplňte slovesa.

11. Doplňte věty podle vzoru.

a) Jirka ...**poslouchá**... rádio v pokoji.) Martin a Iveta **obědvají** v restauraci. c) Já **se jmenuju** Václav Novák. d) Proč **se učíte** češtinu? e) V obchodě obvykle (*my*) **kupujeme** chleba a zeleninu. f) Kdo **vaří** kávu?

12. Řekněte, kdo

Někde studenti můžou představit více variant, lze využít jako diskusní cvičení. Studenti možná nebudou znát slovesa *uklízet, řídit, vařit*.

13. a) Čtěte texty.

Pozor na slovesa: *začínat, končit, kontrolovat*. Také fráze *hraje si a na procházce* jsou nové.

b) Doplňte tabulku podle textu.

	Co dělá učitelka?	Co dělá doktorka?
v 6.30 ráno	spí	snídá
v 11 hodin dopoledne	pracuje / učí / je ve škole	vaří oběd
v 15.30 odpoledne	nakupuje a sportuje	je na procházce v parku
ve 20.30 večer	studuje francouzštinu a poslouchá hudbu někdy uklízí	povídá si s manželem / dívá se na televizi

Pokud je to nutné, uveďte spojení *povídat si s manželem* jako frázi, pro zvědavé doplnit formy *s manželkou, s kamarádem, kamarádkou*.

c) Spojte.

d) Co říká učitelka / co říká doktorka?

1. Učím děti češtinu a biologii.	učitelka
2. Připravuju snídani pro rodinu.	<i>doktorka</i>
3. Po snídani uklízím.	<i>doktorka</i>
4. Obědvám ve škole.	<i>učitelka</i>
5. Pracuju na počítači.	<i>doktorka</i>
6. Večer sportuju.	<i>učitelka</i>
7. V jedenáct hodin už spím.	<i>učitelka</i>
8. Já a manžel si povídáme.	<i>doktorka</i>

14. Doplňte do textu slova.

a)

Dobrý den, jsem Eva Vostrá. Jsem ...**učitelka**... Pracuju ve škole. Učím děti češtinu a biologii. Vstávám v sedm **hodin**. Ráno cvičím a snídám. Škola **začíná** v osm hodin a **končí** ve dvě. Obědvám ve škole. Potom ještě **kontroluju** domácí úkoly nebo testy. Odpoledne sportuju nebo nakupuju. Ve čtyři **třicet** už jsem doma. Večer **vařím** večeři. Večeřím v šest hodin. Potom poslouchám hudbu nebo někdy uklízím. V jedenáct hodin už **spím**.

b)

Dobrý den, já jsem Lucie Víchová. Jsem doktorka. Teď jsem ale **doma**, protože mám malé dítě. Vstávám brzo a **dělám** snídani pro rodinu. Snídáme **v** šest patnáct, protože manžel začíná **pracovat** v sedm hodin. Potom uklízím. Dopoledne nakupuju. V deset třicet už vařím **oběd**, protože obědváme v jedenáct hodin. Potom dcera spí a já odpočívám nebo pracuju na počítači. **Odpoledne** jsme na procházce v parku. Večeříme v šest třicet. **Večer** se díváme na televizi.

To je pan Novák. To je paní Nováková.
 To je pan Skokan. To je paní Skokanová. + -OVÁ
 To je pan Procházka. To je paní Procházková.

 To je pan Veselý. To je paní Veselá. -Ý → -Á

15. Popište lidi na obrázcích podle příkladu.

Příklad: To je paní Nováková. Ona je učitelka. Učí ve škole.

16. Řekněte podle obrázků, co kdo dělá. Použijte tato slovesa.

17. Doplňte slovesa do vět.

1. Adam ...**mluví**... česky a slovensky. 2. (Já) **bydlím** v České republice už dva roky. 3. Když lidé mluví pomalu, (já) **rozumím** docela dobře. 4. Radek **nejí** maso, protože je vegetarián. 5. Studenti **se učí** matematiku. 6. (My) **čekáme** na autobus. 7. (Vy) **se díváte** na televizi? 8. Iveta **pracuje** v bance. 9. Kočka **sedí** na židli. 10. (Vy) **potřebujete** tužku?

PROČ? → PROTOŽE

Proč ráno snídáte? Snídám, **protože** mám ráno hlad.
Proč nestudujete? Nestuduju, **protože** nemám čas.

**18. a) Odpovězte na otázky.
 b) Odpovězte na otázky.**

Jedná se o fabulaci – student si musí vymyslet adekvátní odpověď. Někdy to může být náročné, učitel by měl vhodně uvést několik možných odpovědí k jedné otázce: ...**protože** bydlí v ČR., ...**protože** musí mluvit česky ve škole, ...**protože** studuje na univerzitě, apod.

Spojky

A	Snídám a obědvám doma. Albert a Masou sedí ve třídě.
ALE	Neobědvám doma, ale v hospodě. Nesejíme v kuchyni, ale ve škole.
PROTOŽE	Nesnídám, protože nemám hlad. Studujeme češtinu, protože bydlíme v ČR.
KDYŽ	Když mám čas, dívám se na televizi. Když mám hlad, obědvám.
NEBO	Studujete nebo pracujete? Jmenuje se Sara nebo Lena?

Uvedte příp. několik dalších příkladů. Můžete také cvičit: řekněte první část věty včetně spojky a nechte studenty zopakovat a dokončit – *Ráno nesnídám, protože* → *Ráno nesnídám, protože nemám čas.* K prezentaci spojek použijte vizuálních signálů, např. *protože* →; *a* + apod.

19. Napište pět vět. Použijte spojky: a, ale, protože, když, nebo.

20. Doplňte spojky do vět.

1. **Když** jsem večer doma, dívám se na televizi **nebo** poslouchám rádio.
2. Učíme se česky, **protože** bydlíme v České republice.
3. Alena nepracuje v bance, **ale** na poště.
4. Hledám práci, **protože** potřebuju peníze.
5. Mám auto, **ale** neřídím.
6. **Když** snídám, poslouchám rádio.
7. Jste učitel **nebo** student?
8. Nerozumím dobře česky, **protože** jsem v České republice jenom měsíc.

21. Anketa:

- a) **Odpovězte na otázky.**
- b) **Ptejte se kolegů a запиšte odpovědi.**
- c) **Porovnejte odpovědi.**

Příklad: Já a Dima vstáváme v 8 hodin, ale Lena vstává v 9 hodin.
Já vstávám v 6 hodin, protože ráno cvičím, ale Igor vstává v 8 a Lara v 9 hodin.

Studenti budou pracovat v trojicích (živelně):

1. fáze - každý student sám zodpoví / zapíše své odpovědi na otázku + připraví 2 vlastní otázky *proč? kdy?*;
 2. fáze - studenti se ptají nejprve jednoho a potom druhého kolegy a zapisují si jeho odpovědi;
 3. fáze - studenti mluví o sobě a o kolezích.
- Cv. lze zredukovat na práci ve dvojicích, můžete vynechat i tvoření vlastních otázek.

22. Odpovězte na otázky.

- a)
- b)

23. Pracujte ve dvojicích. Tvořte otázky a odpovědi podle obrázků.

Příklad:

Kdo je to?	To je učitel.
Co dělá učitel?	Učitel učí.
Kde pracuje učitel?	Učitel pracuje ve škole.

24. Vyberte si, kdo jste, a napište svůj denní program. Použijte daná slovesa.

Kdo jste?

Žijeme v ČR

25. a) Prohlédněte si obrázky. Popište je a diskutujte, co dělají Jasir a Aisha celý den.

Můžete zahájit otázkami, a potom nechat studenty fabulovat. Nebo zadejte studentům práci do skupin (charakterizují a popisují osobu na obrázku).

b) Přiřaďte následující věty.

Lze řešit i jinak (některé položky ve cvičení mohou být k diskusi).
Obr. použijte k vysvětlení slovní zásoby.

..... DENNÍ PROGRAM, KDE PRACUJETE?

Jasir	Aisha	oba
Prodává lístky. Pracuje jako řidič. V práci sedí. Začíná pracovat v 6 hodin ráno a končí ve 14 hodin. Odpoledne nakupuje v obchodě. Večer se dívá na fotbal v televizi.	Mluví s doktorem. Uklízí pokoj pro pacienty. Pracuje v nemocnici. Jede do práce na kole. Začíná pracovat v 6 hodin ráno a končí v 18 hodin večer. Dává injekci.	Obědvá ve 12.30. Snídá čaj, rohlík, máslo a sýr. Vstává v 5 hodin ráno. V práci poslouchá rádio. Večeří v 19 hodin.

26. Doplňte tabulku.

Kdo?	Kde pracuje?	Co dělá?
doktor / doktorka	v nemocnici	léčí
prodavač / prodavačka	v obchodě	prodává
učitel / profesor	ve škole / na univerzitě	učí
řidič / řidička	v autobuse	řídí / jede
kuchař / kuchařka	v kuchyni / v hospodě / v restauraci	vaří / dělá snídani, oběd, večeři, jídlo
uklízeč / uklízečka	v kanceláři / v bytě / ???	uklízí
úředník / úřednice	na úradě	dává razítko
policista / policistka	v kanceláři / na ulici	kontroluje dokumenty (pas nebo řidičský průkaz)
programátor / programátorka	v kanceláři / doma	pracuje na počítači / programuje

27. To je Jan Malý. Je kuchař. Napište jeho denní program.

LEKCE 6: KAM JDETE? KAM JEDETE?

Souhlásky – CH / H, K / G – R, L, J

1. Čtěte.

H had, hej, hit, hod, hůl, hory, Hana, husa, holka, hýbat, rohy, noha, piha, lehá, duha, bohatý, oheň, hra, hlad, hned, hledá, rohlík, dohnat, sehnat, mlha, zhasne

CH chata, Cheb, chov, chuť, chyba, chytí, chata, moucha, ticho, záchod, schod, chvála, chvíle, chleba, chladný, rychlý, vchod, dech, mech, smích, Čech, strach

2. a) Čtěte.

b) Čtěte.

3. Poslouchejte a doplňte písmeno, které chybí.

Hledáte východ?	Poslouchají Bacha a Haydna.
Chodím do knihovny.	Nemám chuť na hranolky.
Rychle kupujou housku a rohlík.	Hana je na procházce.

4. Čtěte.

G Gal, gen, gól, guma, lego, garáž, guláš, Golem, Gita, vagón, gymnázium, Magda, gram, gril, grog, Olga

K kat, kel, kilt, kód, kus, kyt, kolo, korek, Kája, kilo, kukla, oko, seká, cákat, roky, pukat, vnuk, mák, bok, buk, sok, poklad, okr, obklad, sklad, kukačka, koukej, kokr, kluk, skok

5. Poslouchejte a doplňte písmeno, které chybí.

Dneska máme dlouhý program.	Katka je moje švagrová.
Markéta si koupila guláš.	Fotografujeme krásné domy.

6. Čtěte.

R rak, rek, rýč, rod, ruch, rána, ropa, ryba, rosa, ruka, orat, pero, kára, jaro, porada, opora, pozor, spor, mír, sýr, pár, tvar, trubka, strach, vrána, hrad, hrozný, drak, Franta, mráz, cukr, popros, trn, drn, mramor, rarach

L lak, let, lid, lom, lup, lita, lesy, lana, levý, louky, bolí, mela, Ola, dole, bol, měl, jel, kůl, sleva, zlý, klid, vlevo, polka, slíbit, mladý, sladký, klas, mluvil, lekl, letělo, sálal, nalilo

J Jan, jev, jít, jód, Jura, jede, jota, Jitka, ještě, jazyk, moje, pijeme, lije, boje, tajga, hajný, nejlepší, spojte, máj, lůj, pokoj, nalij, odpoj

7. Poslouchejte a doplňte písmeno, které chybí.

Mladý doktor pracuje na poliklinice.	Slečna Hejná leží v posteli.
Starý učitel vysvětluje gramatiku.	Ve městě je lékárna a starý hotel.
Proč hledáš to pero?	Pijeme limonádu a čaj.
Kolik jablek potřebuješ?	Ale dnes mám moc práce.

8. Čtěte.

Na úvod konverzace s opakováním SZ a frází z minulých lekcí.

9. a) Čtete text a vyberte správnou variantu.

Texty jsou pravděpodobně nad úrovní znalosti studentů. Jde opět o selektivní čtení – vyhledání požadovaných / základních informací.

Pozor na slovní zásobu: *nudit se, nezaměstnaný, všední den, obvykle, často, někdy.*

Co dělají Češi ve všední den?

Vstávají brzo nebo pozdě? Snídají? Kde snídají – doma nebo v práci? Pracují celý den? Mají čas na oběd? Kde obědvají? Kdy končí v práci? Co dělají večer? Kdy jdou spát?

Ptáme se:

Viktor Starý	začíná pracovat brzo. obvykle snídá kávu a koláč. každý den obědvá v restauraci.	je programátor. má dopoledne volno. je večer v hospodě.
Eliška Jíková	neobědvá. večer se dívá na televizi. jde spát asi v 10 hodin.	začíná pracovat v 5 hodin. snídá rohlíky a čaj. poslouchá rádio.
Pavel Lukeš	nená práci. nesnídá doma. obědvá v restauraci.	dopoledne je ve městě. dívá se často na televizi. jde brzo spát.

b) Doplňte informace:

	Viktor Starý	Eliška Jíková	Pavel Lukeš
Kdy vstává?	pozdě	v 5 hodin	asi v 8
Kde snídá?	v práci	doma	doma
Co snídá?	kávu, koláč nebo koblihu	čaj, chleba, máslo, salám nebo sýr	nevím
Kde obědvá?	v restauraci nebo v práci (?)	v práci	neobědvá
Kdy končí v práci?	v 6.30	ve 2 odpoledne	nepracuje
Co dělá večer?	dívá se na televizi, hraje počítačové hry	dělá večeri, poslouchá rádio	je v hospodě, dívá se na televizi

c) Co dělá Viktor Starý / Eliška Jíková / Pavel Lukeš ve všední den?

Můžete pojmut jako „řetěz“. První student řekne jednu informaci, druhý student ji zopakuje (příp. nemusí) a přidá další. Studenti se nedívají do textu a říkají, co si pamatují.

d) Udělejte anketu mezi kolegy. Ptejte se na jejich denní program.

Náročné na organizaci a čas – můžete vynechat, příp. jako doplňkovou aktivitu.

10. a) Doplňte vhodné slovo z tabulky.

Jmenuju se Mirek a jsem z České REPUBLIKY. Bydlím v Praze a pracuju na POŠTĚ. Ráno vstávám v 7 hodin. SNÍDÁM rohlík, máslo a marmeládu a poslouchám rádio. **Do** práce *jedu* autobusem, protože je to DALEKO. *Jedu* asi 25 minut. Dopoledne pracuju a ve 12 hodin *jdu na* oběd. Obvykle obědvám řízek, brambory a salát. Odpoledne zase PRACUJU, prodávám známky, pohledy a obálky. V práci končím v 16.30. *Jedu* domů nebo *jdu do* obchodu pro mléko, chleba a sýr. VEČER se dívám na televizi nebo pracuju na počítači. Vařím si KÁVU a jím sušenky. Ale někdy *jdu na* PIVO **do** hospody.

b) Je to pravda?

1. Mirek je Čech.
2. Mirek pracuje v hospodě.
3. Mirek jede do práce autem.
4. Mirek obědvá ve 12 hodin.
5. Mirek kupuje v obchodě víno a zeleninu.
6. Mirek se večer dívá na televizi nebo pracuje na počítači.

ANO	
	NE
	NE
ANO	
	NE
ANO	

c) Dělejte otázky:

V textu se opět vyskytují nové jevy. V tomto cvičení nejde o to, aby studenti rozuměli každému slovu, resp. konstrukci, ale aby byli schopni najít požadované informace.

Jdu do práce – nepravidelná slovesa

		JÍT	negace → NEJÍT
SINGULÁR	(JÁ) - U	jd u	nejdu
	(TY) - EŠ	jd eš	nejdeš
	(ON) - E	jd e	nejde
PLURÁL	(MY) - EME	jd eme	nejdeme
	(VY) - ETE	jd ete	nejdete
	(ONI) - OU	jd ou	nejdou

11. Přiřadte slovesa k obrázkům.

Cv. 12-14 jsou drilová (gramatická) cvičení, příp. je vhodné proložit je osobními otázkami: *Hrajete fotbal? Co pijete ráno? Čtete časopis nebo noviny?* apod. Pouze omezeně jako krátké doplnění.

12. Doplňte tvary sloves.

13. Doplňte tvary sloves.

Příklad: (já - jít) **Jdu.**

14. Změňte podle vzoru.

Příklad: Čtu knihu. → **Můžu číst knihu.**

Jak? – Jak dlouho? – Kdy?

Jak jedete do práce?

Jak dlouho jedete do práce?

Kdy jedete do práce?

Jedu do práce **autem**.

Jedu do práce **30 minut**.

Jedu do práce **v 6.30**.

AUTO	jedu	AUTEM
AUTOBUS		AUTOBUSEM
VLAK		VLAKEM
METRO		METREM
TRAMVAJ		TRAMVAJÍ
LOĎ		LODÍ
LETADLO	letím	LETADLEM.
	jdu	PĚŠKY.

Nutné po výkladu procvičit. Nejsou zde obrázky, proto si je připravte. Ukazujte je studentům a ptejte se: *Co je to? – Jak jedete do Prahy?...* Student odpovídá podle obrázku: *Jedu autobusem.* apod.

15. Napište otázky k odpovědím.

Příklad: **Kdy vstáváte?** ← Vstávám v 7 hodin.

Pozor na slovní zásobu: *jde pěšky, jede dvě zastávky, na zastávce* apod. Vhodné je udělat cvičení před textem a vyložit slovíčka / fráze.

Eva Malá jede do práce

Eva Malá je sekretářka. Bydlí v Kladně, ale pracuje v Praze. To je docela daleko. Každý den jede do práce asi jednu hodinu. Do práce může jet autem, ale protože není dobrá řidička, jede obvykle autobusem. Z Kladna do Prahy jede Eva asi 40 minut. Autobus končí v Praze na zastávce Dejvická. Tam Eva čeká na tramvaj číslo 26. Potom jede tramvaj dvě zastávky a potom musí jít ještě 5 minut pěšky. Začíná pracovat v 9 hodin ráno.

16. Spojte výrazy.

1. Eva bydlí	j) v Kladně.
2. Eva není	e) dobrá řidička.
3. Eva jede do práce	i) autobusem a tramvají.
4. Zastávka autobusu se jmenuje	g) Dejvická.
5. Eva pracuje	h) v Praze.
6. Eva jde	b) 5 minut pěšky.
7. Práce začíná	c) v 9 hodin.
8. Eva čeká na	d) tramvaj.
9. Eva jede tramvají	a) dvě zastávky.
10. Eva je	f) sekretářka.

17. Popište cestu.

Příklad: Jak jedete do práce?
 → Bydlím v Praze, ale pracuji v Liberci. Do práce jedu 10 minut metrem, potom jedu jednu hodinu autobusem a potom jdu 15 minut pěšky. Je to docela daleko.

Rozvíjející cvičení: připravte si alespoň tři popisy různých způsobů dopravy (do práce / do školy...) a připravte si také obrázky lidí, které je možné k těmto popisům přiřadit (jsou na spec. místech, jsou v určitém dopravním prostředku apod.). Vyvěste obrázky na tabuli, čtete popisy a nechte studenty hádat, ke komu čtený popis patří. Diskutujte proč.

Kam? Odkud? – genitiv I

Výklad základů genitivu opět **není postaven na rodové diferenci**, ale primárně na koncovkách substantiv. Funkce genitivu je zde redukována na vyjádření *směrnosti*. Vědomě zde neřešíme problematiku Manim (*pán, muž*), Mínanim měkkých (*čaj*) a F končících na konsonant (*kancelář*). Slova tohoto typu, která by mohla mít praktické využití, jsou uvedena jako SZ k zapamatování (tj. jako „výjimky“).

CO?

KAM

ODKUD

jdete / jedete?

jdete / jedete?

SLOVA, KTERÁ KONČÍ NA:		SE MĚNÍ		KAM	ODKUD
				jdete / jedete?	jdete / jedete?
					V GENITIVU NA:
- konsonant	OBCHOD	+	-U	DO OBCHODU	Z OBCHODU
- vokál -A	ŠKOLA	→	-Y	DO ŠKOLY	ZE ŠKOLY
- vokál -O	KINO	→	-A	DO KINA	Z KINA
- vokál -E	RESTAURACE	=	-E	DO RESTAURACE	Z RESTAURACE

do pokoje
 do kanceláře
 do postele

Cv. 18 - 21 jsou drilová (gramatická), příp. je vhodné proložit je osobními otázkami *Kam jedete / jedete o víkendu? Jdete na oběd do hospody?* atd. Pouze omezeně jako krátké doplnění.

18. Doplňte tabulku.

19. Dejte slova v závorkách do správných forem.

20. Kam jdete? Kam jedete? Napište věty.

Příklad: Jedu do obchodu.

21. Odkud jsou?

Příklad: Petr je z Prahy.

Jdu / jedu DO ... / jdu / jedu NA ...

V následujícím výkladu můžete zvědavým studentům objasnit konkurenci G a A.

JDU / JEDU	
do banky	na poštu
do školy	na Moravu
do hospody	na Ukrajinu
do kavárny	na procházku
do práce	na policii
do nemocnice	na večeri
do restaurace	na snídani
do obchodu	na oběd
do parku	na letiště
do kina	na pivo
do divadla	na Slovensko
do města	na náměstí
do Brna	na nádraží

22. Doplňte prepozice *do* nebo *na*.

23. a) Čtete text a podle textu doplňte tabulku.

KDO?	CO dělá?	KDE pracuje?	KAM jede?	JAK jede?
paní Haklová	uklízečka	v bance	do banky	autobusem
Pan Hakl	prodavač	v obchodě	do obchodu / do práce	tramvají
Petr Hakl	student	-----	do školy (jde pěšky nebo jede na kole)	na kole
Iveta Haklová	servírka	v restauraci	do restaurace / do práce	autem nebo autobusem

b) Odpovězte na otázky.

1. Jak dlouho jede pan Hakl do práce? 2. Vstává pan Hakl brzo? 3. Kdy začíná pracovat paní Haklová? 4. Jak dlouho jede paní Haklová tramvají? 5. Proč nejede Petr do školy autobusem? 6. Začíná Petr studovat v 9 hodin? 7. Pracuje Iveta odpoledne? 8. Jak dlouho jede Iveta do restaurace?	8 minut ano v 7 nejede tramvají, jede autobusem 20 minut protože škola je blízko ne, začíná studovat v 8 hodin ano asi 35 minut
---	--

24. Dělejte věty podle vzoru.

Příklad: Jedete autem do Prahy.

Lze obměnit tak, že dopravní prostředky a místa ponecháte v nominativu (*auto - Praha*).

25. a) JET nebo JÍT?

b) Řekněte: **KAM jdete / jedete? / JAK jdete / jedete? ráno, dopoledne ...**

26. **Kdo, kam, jak jde / jede? Dělejte věty podle příkladu.**

Příklad: Pan Novák jede autem do banky.

Trénink pohybových sloves, dopravních prostředků a genitivu lze dělat ve dvojici i v plénu. Příp. lze obměnit jako hru: připravíte obrázky - pro každou osobu označíte na obrázku konkrétní cestu (kam, jak, příp. jak dlouho). Studenty rozdělíte do dvojic a vždy jim dáte neúplné informace / obrázky tak, že každý student musí zbytek dohledávat, resp. doptávat se (např. ví, že *Pan Novák jede autem*, ale neví *kam*). Nezapomeňte na zpětnou vazbu. Toto cvičení je náročnější na přípravu (vymazávání a tvoření dvou, příp. více různých variant).

27. **Doplňte sloveso. Vyberte z: jít, jet, pracovat, bydlet, obědvat, nakupovat.**

1. A: Kde **pracujete** (vy)? B: V bance.
2. V neděli **jedeme** (my) do Berlína.
3. **Nakupuješ** (ty) v malém obchodě nebo v hypermarketu?
4. Večer **jdu** (já) do restaurace.
5. Kamarád teď **bydlí** v Berlíně.
6. Honza a Pavel často **obědvají** v restauraci.

28. **Vyberte: kde / kam.**

29. **Vyberte správnou variantu.**

30. **Napište otázky (kde? nebo kam?).**

31. **Doplňte do / na / v / z.**

Jsem ...z... Vietnamu. Teď bydlím **v** České republice. Dopoledne jdu **na** kurz češtiny. Učím se česky, protože chci pracovat **v** české firmě. Odpoledne jdu **na** procházku **na** Staroměstské náměstí nebo **na** kávu **do** kavárny. Večeřím doma nebo **v** hospodě. V sobotu jedu **na** výlet. Chci jet **na** hrad Karlštejn.

32. **Dělejte věty podle vzoru. Doplněte prepozice, kde je třeba.**

Příklad: Teď - být (*oni*) - hospoda **Teď jsou v hospodě.**

Pozor, studenti se můžou zeptat na tvar *koupit*, znají pouze *kupovat*.

1. Helena píše dopis domů.
2. V pátek odpoledne jedu do hypermarketu **koupit** televizi.
3. Jedete v sobotu do Jihlavy nebo do Brna?
4. Ivana a Hana jdou na procházku a do galerie.
5. Jíte doma nebo v restauraci?
6. Ve škole čteme knihu „Historie České republiky“.
7. Kdy jde do práce?
8. Kam jedou v sobotu?
9. Potřebuju papriku, cibuli a salát.
10. Ivan píše dlouhý dopis.

Žijeme v ČR

33. a) Spojte informace.

Můžete si připravit skutečné *jízdenky / letenky / vstupenky* ... na ukázkou.

a) Když jedeme autobusem nebo vlakem, potřebujeme ...	... jízdenku
b) Když nevíme, kdy jede autobus nebo vlak, potřebujeme ...	... jízdní řád
c) Když jdeme na koncert, do kina, do divadla nebo do ZOO, potřebujeme ...	... vstupenku
d) Když letíme letadlem, potřebujeme ...	... letenku.
e) Když rezervujeme místo v autobuse nebo ve vlaku, potřebujeme ...	... místenku / rezervaci.
f) Vlak, který jede rychle a má málo zastávek, se jmenuje ...	... rychlík
g) Když jedete speciálním vlakem InterCity (IC) nebo EuroCity (EC) nebo SuperCity (SC), musíte platit ...	... příplatek
h) Když autobus nebo vlak jede pozdě, má ...	... zpoždění

b) Čtete dialog na nádraží a odpovzte na otázky.

V dialogu se vyskytuje již sloveso *chtít*, v příp. nutnosti jej můžete vyložit (význam, konjugaci). Přehled paradigmatu je v lekcí 7.

a) Kam jede Pavel?	do Prahy
b) V kolik hodin jede autobus?	v 5, 6.30 a 8 hodin (Pavel jede v 8)
c) Co Pavel kupuje?	dvě jízdenky a místenky
d) Kolik stojí jedna jízdenka s místenkou?	75 korun
e) Kolik stojí místenka?	15 korun

můžete mi, prosím, říct ...?
jízdenka s místenkou
vedle sebe

34. Dělejte podobné dialogy. Kupujte jízdenku.

Linka 23578

Hradec Králové - Praha

Hradec Králové	↓ odjezd	6.00	7.30	8.30	9.00
Praha		7.35	9.05	10.05	10.35

35. Doplňte fráze do dialogu.

Doplněné fráze jsou instruktážní, studenti můžou vymyslet / použít i jiné varianty.

Pokladna:

Jitka: Dobrý den, potřebuju jet zítra do Kolína. Můžete mi, prosím, říct, v kolik hodin jede vlak?

Pokladní: Bohužel, tady je pokladna, tady nejsou informace. Musíte jít tamhle vpravo.

Jitka: Děkuju.

Informace:

Jitka: **Dobrý den, potřebuju jet zítra do Kolína. Můžete mi, prosím, říct, v kolik hodin jede vlak?**

Paní na informacích: A kdy chcete jet? Ráno nebo odpoledne?

Jitka: **Chtěla bych jet ráno.**

Paní na informacích: Můžete jet v 6.30, v 7.30 nebo v 9 hodin.

Jitka: **A kolik stojí lístek?**

Paní na informacích: V 6.30 a v 7.30 88 korun, ale v 9 hodin 148 korun, protože je to EC.

Jitka: **Děkuju.**

Paní na informacích: Není zač.

Pokladna:

Jitka: **Prosím jednou do Kolína v 7.30.**

Pokladní: Jednou Kolín, to je 88 korun prosím.

Jitka: **Můžete mi prosím říct, kdy je ten vlak v Kolíně?**

Pokladní: Do Kolína přijede v 8.10.

Jitka: **Děkuju. Na shledanou.**

Pokladní: Na shledanou.

LEKCE 7: CO RÁDI DĚLÁTE?

Znělost / neznělost

ZNĚLÁ	NEZNĚLÁ	
b	p	buk – puk, bas – pás
v	f	ven – fén, vor – fór
d	t	den – ten, bodá – bota
d'	t'	děsný – těsný, díky – tiky
z	s	zas – Sas, Róza – rosa
ž	š	žok – šok, žít – šít
g	k	gen – Ken, gól – kolo
h	ch	Háta – chata, hod – chod

rub [rup]	mez [mes]
lev [lef]	už [uš]
hod [hot]	grog [grok]
hoď [hot']	tah [tach]
zpívá [spívá]	zvyk [zvyk]
spor [spor]	sbor [zbor]
odpočívát [otpočívát]	odvaha [odvaha]
Svatka [Svatka]	fotbal [fodbal]
pod stolem [pot stolem]	pod zemí [pod zemí]
v chatě [f chatě]	v hospodě [v hospodě]

1. Čtěte.

2. Poslouchejte a opakujte.

3. Dívejte se na obrázky a popisujte, co a v kolik hodin dělají Jana, František a Martina, Karel.

Jak často?

4. Studujte tabulku a text. Seřadte slova podle zadání.

PO ráno	ÚT ráno	ST ráno	ČT ráno	PÁ ráno	SO ráno	NE ráno
6.30 zuby rádio snídaně	6.30 zuby rádio	6.30 zuby snídaně	6.30 zuby rádio	6.30 zuby	zuby rádio snídaně	zuby rádio

Co dělám ráno?

Ráno **často** poslouchám rádio. Ráno si **vždycky** čistím zuby. Ráno **někdy** snídám, ale když nemám čas, nesnídám. Ráno **obvykle** vstávám brzo, protože musím jet do práce. Ráno **nikdy** nepiju pivo.

100% vždycky
↓
obvykle
↓
často
↓
někdy
↓
0% nikdy

NIKDY → **Nikdy nesnídám.**
Nikdy necvičím.
Nikdy se nedívám na televizi.

5. Jak často? Dělejte věty podle příkladu.

Příklad: Ráno si vždycky čistím zuby. Ráno nikdy nesnídám. ...

6. Ptejte se kolegů: Co děláte v neděli?

vždycky		
obvykle		
často		
někdy		
nikdy		

Lze dělat různými způsoby. Práce ve trojicích – studenti spolu diskutují, co jak často dělají. Příp. student se může ptát kolegů na aktivity a doplňovat je potom dle odpovědi do tabulky. Nezapomeňte na zpětnou vazbu.

Jak se máte? Kde bydlíte? Co kupujete? Kam jdete? – časování sloves v přítomném čase (shrnutí a opakování)

	DĚLAT	BYDLET	KUPOVAT	JÍT
<i>já</i>	-ám	-ím	-uju	-u
<i>ty</i>	-áš	-íš	-uješ	-eš
<i>on, ona, ono</i>	-á	-í	-uje	-e
<i>my</i>	-áme	-íme	-ujeme	-eme
<i>vy</i>	-áte	-íte	-ujete	-ete
<i>oni</i>	-ají	-í	-ujou	-ou

7. a) Časujte slovesa.

b) Doplněte slovesa.

8. Doplněte do vět vhodná slovesa podle smyslu.

- a) Nataša **jede** / **letí** / **chce jet ...** do Moskvy. b) (my) **Jsme** / **spíme** / **odpočíváme ...** v ložnici. c) Ahmed **pracuje** / **nepracuje...** ve firmě LSG. d) Věra a Petr **sedí** / **obědvají** / **večeří** / **čekají ...** v restauraci. e) (já) **Mám** / **píšu** / **posílám ...** dopis. f) Pavel **snídá** / **jí ...** chléb a máslo. g) Alice **sedí ...** na židli. h) (ty) **Čekáš ...** na autobus? i) (vy) **Máte** / **chcete ...** auto? j) (my) **Vstáváme ...** brzo ráno. k) Jana **pije** / **dá si ...** čaj.

Lze doplnit mnoho různých variant (viz výše). Doporučení – nechte přečíst stejnou větu několika studenty, příp. všemi studenty, aby se tato variabilita ukázala a procvičila.

Co chcete? – sloveso **CHTÍT**

		CHTÍT	negace → NECHTÍT
SINGULÁR	(JÁ) -I	chci	nechci
	(TY) -eš	chceš	nechceš
	(ON) -e	chce	nechce
PLURÁL	(MY) -eme	chceme	nechceme
	(VY) -ete	chcete	nechcete
	(ONI) -Ějí	chtějí	nechtějí

Pozor na adekvátní pochopení významu slovesa *chtít*. Prezentujte studentům v různých vhodných kontextech (lze využít jistou paralelu se slovesem *potřebovat*). Později se k němu budou vracet v lekci s prezentací modálních sloves.

9. Doplněte sloveso *chtít*.

1. CHTÍT + **něco** (auto, kávu, práci ...) Petr **chce** nový **telefon**.
2. CHTÍT + **dělat** (jít do kina, nakupovat ...) Daniel **chce jet** do Francie.

Není třeba analyzovat vazbu *chtít* z hlediska lingvistických termínů, ale pokud je to vhodné, můžete studentům objasnit spojení *chtít* + *akuzativ* / *chtít* + *infinitiv*.

10. Ve dvojicích se ptejte a odpovídejte.

Příklad: zmrzlina – jablko → Chceš zmrzlinu? – Nechci zmrzlinu, chci jablko.

11. Odpovídejte na otázky podle obrázků.

Cvičení vychází z obrázků. O obrázcích můžete se studenty dále diskutovat, ptejte se na další otázky, např. *Proč sedí Hasan v autobuse?* atd.

a)

Hasan	Lejla	Omar
v autobuse / tramvaji sedí v autobuse / čte noviny ne, jede autobusem ano v 10.30	v kuchyni / doma vaří / pracuje v kuchyni 11 hodin ano ne, vaří oběd	leží v posteli / čte / odpočívá ... ano ne, pije čaj 16 hodin je nemocný / je unavený ...

b)

Hasan
Hasan
Hasan
Omar
Lejla
Hasan
Lejla
Omar
Lejla, Omar

12. Doplňte vhodné sloveso ve správném tvaru podle kontextu.

Tohle**jsou**..... Hasan, Lejla a Omar. Jsou z Maroka, ale teď **bydlí** v České republice. Hasan ráno **vstává** v osm hodin, myje se a potom **pije** černý čaj a jí housku a sýr. Lejla **nesnídá**, protože nemá hlad. Hasan a Omar **jedou** dopoledne autobusem do města. V deset hodin musí být u doktora, protože Omar **je** nemocný. Lejla **jde** dopoledne do obchodu a **kupuje** jídlo. Potom **vaří** oběd. V poledne Hasan a Lejla **sedí** v kuchyni u stolu a **obědvají** hovězí maso, rýži a zeleninu. Omar musí **odpočívát**, proto **leží** v posteli. Odpoledne Lejla **uklízí** byt a potom **čte** knihu. Hasan **hraje** fotbal nebo **se dívá** na televizi. Omar **píše** dopis pro kamarádku do Maroka. Večer **si povídají** a jdou brzo spát.

13. Je to pravda?

Cv. 13-14 vychází z textu ve cv. 12.

- Lejla jede autobusem do města.
- Omar leží v posteli, protože je nemocný.
- Lejla kupuje jídlo v obchodě.
- Hasan neobědvá.
- Hasan odpoledne pracuje.
- Lejla je z Maroka.

	NE
ANO	
ANO	
	NE
	NE
ANO	

14. Převyprávějte text vlastními slovy.

Nechte každého studenta převyprávět část textu / shrnout informace. Neměli by při této aktivitě text používat.

Cv. 15-18 jsou gramatická. Jde o procvičení forem lokálu a sloves ve všech typech konjugace, v tázacích větách apod. Cv. 18 je shrnující, studenti by měli prokázat schopnost tvořit základní gramatické konstrukce.

15. Řekněte, kde je Martin.

na nádraží / na zastávce, v restauraci / v hospodě, doma, ve škole / na kurzu, na poště, v parku / v zahradě / ve městě, v obchodě, v nemocnici

16. Ptejte se: kdo, co, kde, kam, odkud, v kolik, kolik, kdy?

Je možné uvést více otázek. Důležité je správné užití tázacího slova.

17. Doplňte vhodná slovesa.

Lze doplnit různá slovesa. Nechte přečíst stejnou větu pokaždé několika studenty, příp. všemi studenty, aby se slovesa procvičila.

18. Dělejte věty podle vzoru.

Příklad: já - čekat - autobus → **Čekám na autobus.**

1. Anna je doktorka, pracuje v nemocnici.
2. Kde bydlí Ali? Bohužel, nevím.
3. Potřebujou slovník.
4. V sobotu večer jdeme do kina.
5. Jedete na výlet do Německa?
6. Co děláš obvykle večer? Čtu, píšu dopis nebo se dívám na film.
7. Obědvám doma, ale večeřím v restauraci.
8. Hodně sportuje. Často běhá nebo hraje fotbal.
9. V kolik hodin jdeš zítra do práce?
10. Čte knihu v parku.

Co rád / ráda / rádi děláte?

Petr rád sportuje.	Jana ráda vaří.	Mirek a Jitka rádi čtou.	A vy? Co rád / ráda děláte?
Karel nerad vstává.	Monika nerada pije pivo.	Radek a Lenka si neradi čistí zuby.	A vy? Co děláte nerad / nerada?

V souvislosti s obrázkou, frázemi (a příp. vaší pantomimou) by studenti měli pochopit systém *rád / nerad*. Variantu *nečtu rád / necvičím rád* lze uvádět jako alternativu k uvedené negaci *nerad čtu / nerad cvičím*, pokud to skupina zvládne, či pokud to někdo přinese z praxe.

19. Dělejte věty podle příkladu. (M = muž, Ž = žena)

Příklad: ty (M) - vařit → Vaříš rád.

20. Řekněte, co dělají rádi / neradi.

Cv. 19 - 20 doplňujte dalšími aktivitami - mluvení o sobě: *Rád čtu a nerad vstávám brzo. A vy? Otázky Co rád / nerad děláš/-te?* atd.

VYKÁME:

TYKÁME:

Čtete rád / ráda?

Čteš rád / ráda?

→

Ano, čtu rád / ráda. Ne, čtu nerad / nerada.

21. Odpovězte na otázky.

22. a) Připravte si otázky s uvedenými slovesy (použijte rád/-a a nerad/-a).

b) Ptejte se spolužáků a získané informace doplňte do tabulky.

Příklad: učit se

A) OTÁZKA:

Učíte se rád/-a?

B) ODPOVĚĎ:

Antje se ráda učí.

Studenti nejdříve připraví otázky, potom pracují s celou třídou / ve skupinách / ve dvojicích. Na počátku aktivity definujte, jestli mají být otázky formální / neformální, příp. se dohodněte na kombinaci. Na závěr cvičení nechte studenty prezentovat výsledky ankety.

23. Řekněte, co dělá Marek. Co dělá rád a nerad?

24. Co děláte rád/a? Co děláte nerad/a?

Příklad: (učit se) novou gramatiku.
→ **Rád / Nerad se učím** novou gramatiku.

25. a) Spojte obrázek a sloveso.

b) Ptejte se a odpovídejte.

Příklad: Kde hraješ / hrajete fotbal? → Fotbal hraju venku / na stadionu.

a) Aktivity můžete rozšířit např. o hudební nástroje - *hrát na kytaru, housle, piano ...; poslouchat rock, pop, jazz, etno; chodit na procházky ...* apod.

Studenti se poprvé setkávají s variantami sloves pohybu *chodit / jezdit*, dle potřeby vysvětlíte (shodný význam, různá frekvence *teď × každý den*).

b) Skryté opakování lokálu (a slovní zásoby) - můžete zrevidovat změny koncovek (viz cv. 15).

Petr **rád hraje** karty. Petr **má rád karty**.
Jindřich **rád pije** pivo. Jindřich **má rád pivo**.

Lucie **ráda čte** knihy. Lucie **má ráda knihy**.
Naďa **ráda jí** špagety. Naďa **má ráda špagety**.

Projděte uvedené příklady a navažte otázkami: *Hrajete rád karty? / Máte rád karty?* a čekejte na správnou odpověď, příp. trochu obměňujte – *Hrajete rád fotbal? / Máte rád fotbal?* atd.

Teprve potom vysvětlíte (ale opět nezatěžujte studenty gramatickou terminologií, tj. neprezentujte jako *mít rád + akuzativ; rád + konjugované sloveso*. Uveďte pouze v případě potřeby ve třídě kvůli systemizaci).

Uvádějte dostatečné množství příkladů.

CO MÁTE RÁD / RÁDA?		CO RÁD / RÁDA DĚLÁTE?
Mám rád maso.	×	Jím rád maso.
Mám ráda tenis.		Hraju ráda tenis.
Máme rádi pivo.		Pijeme rádi pivo.

~~Mám hraju ráda tenis.~~

~~Mám rád pít pivo.~~

Příklady: Petr **nemá rád** knedlíky.
Jan a Iva **nemají rádi** vodku.
Nemám rád sport.
Ty **nemáš rád** rock?

= Petr **nerad jí** knedlíky.
= Jan a Iva **neradi pijou** vodku.
= **Nerad sportuju**.
= Ty **nerad posloucháš** rock?

Negace *nemám rád/a ...* nekoresponduje s vyjádřením *nerad vařím*, které se studenti naučili. Může to pro ně být trochu matoucí. Proto je vhodné začít již dříve event. používat i druhou formu negace *nevařím rád*.

26. a) Doplněte podle příkladu.

b) Řekněte, co máte nebo nemáte rád/a.

Příklad: Mám rád/a kávu. Nemám rád/a víno.

Dbejte na správné užívání objektů v akuzativu, příp. poučte studenty, že jde o stejný typ fráze jako *mám kávu / knihu / židli* apod.

c) Řekněte, co rád/a děláte. (Používejte slova ze cvičení 26b).

Příklad: Rád/-a piju kávu. Nerad/-a piju víno.

27. Řekněte jinak.

Pokud studenti nechápou zadání, vysvětlíte (jde o transformace *Jím rád polévku. – Mám rád polévku.*).

28. Doplněte rád/-a + sloveso nebo mít rád/-a.

29. Ptejte se kolegů, co mají rádi a co rádi dělají.

Ve dvojicích či větších skupinách jako anketu. Na závěr můžete studenty nechat prezentovat, co zjistili.

Žijeme v ČR

POZVÁNÍ

30. a) Čtete dialogy a odpovzte na otázky.

b) Studujte dialogy. Co říká Jakub? Co říká paní Rychlá?

Nechcete / nechceš jít zítra ...?	+ Ano / jo / určitě.	- Ne / bohužel nemůžu / nechci.
	→ <i>Ano, rád/-a.</i>	→ <i>Ne, bohužel nemám čas.</i>
	→ <i>Jo, půjdu rád/-a.</i>	→ <i>Bohužel nemůžu, protože ...</i>
	→ <i>Určitě, rád/-a.</i>	→ <i>Ne, nemám rád/-a ...</i>
		→ <i>Nechce se mi.</i>

Soustřeďte se na jazykovou funkci *pozvání / přijetí / odmítnutí*. Rozeberte se studenty (viz cv. 30). Zdůrazněte zdvořilé užití negace slovesa v otázce. Trvejte na tom, aby studenti používali tento typ otázky v nabídce: *Nechcete jít? Nemáte čas? Nechcete uvařit kávu? ...*

31. Dělejte podobné dialogy.

Pro vlastní tvoření dialogů nabídněte studentům situace (připravte je na papírek apod.), např. *A: chcete jít na oběd - B: nemá dnes čas* atd., aby se studenti měli čeho držet. Studenti tvoří dialogy adekvátně zadané situaci.

32. Co dělají rádi Pavel, Van, Jasir a Aisha? Co dělají nerádi? Kde a jak odpočívají?
Pracujte ve skupinách.

Připravte prezentaci pro Pavla - je typický Čech © (*když je teplo, rád ...; když je zima, rád ...; má rád pivo ...*). Další prezentace připravují studenti ve skupinách / dvojicích.

LEKCE 8: KDE BYDLÍTE?

Souhláska Ř

1. Poslouchejte a opakujte.

2. Čtěte.

3. Čtěte.

To je muž ♂ / To je žena ♀ – opakujeme

4. Doplňte varianty (M / Ž).

Petr je učitel a Jana je **učitelka**.....

Martin je řidič a Eva je

Ivan je uklízeč a Jiřina je

Viktor je Bulhar a Marija je

Zdeněk je a Jitka je inženýrka.

Karel je a Helena je studentka.

Jakub je a Pavla je policistka.

Robert je a Dona je Američanka.

Studenti by již měli chápat využití koncovky *-ka* při odvozování feminin. Z následující tabulky charakterizujte výrazy *přítelkyně, úřednice* jako „výjimky“ k zapamatování (také viz lekce 5).

Zastavte se u změny typu *Němec - Němka* („pohyblivé -e“).

V učebnici nepracujeme s termínem *maskulinum / femininum*, více pracujeme s pojmy *muž / žena*, resp. *mužský / ženský* (u gramatického rodu). Podle uvážení však studenty s mezinárodní terminologií seznámte.

učitel	→	učitelka
přítel	→	přítelkyně
úředník	→	úřednice

5. Říkejte ženské varianty.

Příklad: doktor → doktorka

Ten muž / ta žena / to auto – gramatický rod jmen

6. a) Dívejte se na obrázky a čtěte věty.

Tady je **jeden** muž.

Ten muž se jmenuje David Novák.

Je starý a vysoký.

Tady je **jedna** žena.

Ta žena se jmenuje Eva Nováková.

Je mladá a hezká.

Tady je **jedno** auto.

To auto se jmenuje Bertík.

Je malé a černé.

b) Čtete věty a pozorujte.

Připravte si odpovídající obrázky.

c) Doplňte.

Tady je **jeden** dům.
Ten dům je **velký**.

Tady je **jedna** kniha.
Ta kniha je **velká**.

Tady je **jedno** pivo.
To pivo je **velké**.

7. Říkejte, co vidíte.

Krátká úvodní aktivita: prezentujte fráze a používejte studentům známá adjektiva, příp. nechte mluvit studenty.

MUŽSKÝ ROD		ŽENSKÝ ROD		STŘEDNÍ ROD	
-konsonant	stůl papír slovník pán učitel muž	-A	kniha taška káva voda koupelna žena	-O	okno pivo maso másla kolo auto
			-E		židle televize rýže

-A	chleba kolega policista	-konsonant	postel kancelář tramvaj skříň	-E	moře kuře dítě letišťe
-----------	-------------------------------	-------------------	--	-----------	---------------------------------

Rodovou diferenci můžete procvičovat na jednotlivých slovech, která budete zadávat studentům (třeba spolu s obrázky), studenti určují rod. Aby studenti nemuseli používat terminologické výrazy, můžete připravit kartičky s písmeny M, Ž, S (nebo M, F, N), studenti je při určování zvedají. Určování rodu není nejvhodnější procvičovat izolovaně, lepší je využít spojení se zájmeny a adjektivy (viz níže).

8. Zařadte slova do sloupců.

Izolované poznávání rodové diference. Cvičení můžete vynechat (viz výše).

TEN stůl	TA kniha	TO okno
-----------------	-----------------	----------------

9. Doplňte *ten, ta, to*.

JEDEN stůl

JEDNA kniha

JEDNO okno

10. Doplňte *jeden, jedna, jedno*.

Cv. 9–13: Cílem je, aby studenti neprocvičovali rody bez ukazovacích zájmen, čísla 1 nebo adjektiv. Rod by měl být vždy indikován v kontextu. Není tedy cílem určit, že *stůl* = *maskulinum*, ale vědět, že *stůl* se pojí s *ten stůl / jeden stůl / malý stůl*.

Pro procvičení můžete např. ukazovat obrázky a studenti reagují *ten telefon / ta kniha ...*

Jaký / jaká / jaké je ...?

MUŽSKÝ ROD		ŽENSKÝ ROD		STŘEDNÍ ROD	
-Ý	MALÝ stůl	-Á	MALÁ kniha	-É	MALÉ okno

11. Doplňte *malý, malá, malé*.

12. Doplňte *ten, ta, to + dobrý, dobrá, dobré*.

13. Najděte v každém řádku slova, která tam nepatří.

14. Říkejte *co je ve třídě?, jaký / jaká / jaké je?*

Cvičení slouží k aktivizaci slovní zásoby adjektiv.

Lze ve třídě hrát jako řetěz: jeden student řekne *to je stůl* a zeptá se *jaký je stůl?* Druhý student odpoví *stůl je malý ...* Zapisujte použitá adjektiva na tabuli.

hezký, krásný	×	ošklivý
nový	×	starý
malý	×	velký
mladý	×	starý
tlustý	×	štíhlý
drahý (500 Kč)	×	levný (50 Kč)
studený	×	teplý, horký
úzký	×	široký
dobrý	×	špatný

Připravte si další vysvětlující obrázky a ukazujte je. Studenti volí adjektivum a říkají, co vidí, např. *malý stůl*. Adjektiva můžete rozšířit, např. o *světlý / tmavý*.

Pozor, chybí obrázek pro opozita *dobrý / špatný*, musíte vysvětlit.

U cvičení 15 - 16 dbejte na pečlivé a správné použití koncovek adjektiv.

15. Spojte slova.

Příklad: malé auto

16. a) Spojte opozita.

Příklad: bílý - černý

b) Dělejte věty podle vzoru.

Příklad: Mléko je bílé, ale káva je černá.

17. Co není pravda? Poslouchajte a opravte chyby v textu podle obrázku.

Příklad: V pokoji není malé okno, je tam velké okno.

Cvičení nejprve dělejte jako poslech. Studenti poslouchají a dělají si poznámky k obrázku. Potom by měli sami formulovat věty dle příkladu. Potom společně přečtete text a dohleďte zbylé nesrovnalosti.

Pokud je to problematické, začněte přímo čtením.

Chyby jsou naznačeny tučně, studenti je opravují podle obrázku. Je možné, že studenti najdou i další nesrovnalosti, příp. jim některé výrazy vytištěné tučně přijdou v pořádku - záleží na úhlu pohledu. Můžete dané nesrovnalosti využít k diskusi.

Pozor na složeninu *černobílý*.

Tohle je **velký** pokoj. Vzadu je **malé** okno. Vlevo stojí nová, **velká** skříň. Na skříni je **starý** kufr. Vzadu vpravo dole je malý stůl. Na stole stojí **černý** telefon. Je tam taky **starý časopis**, česko-**anglický** slovník a **horká káva**. Vzadu vpravo nahoře je police. Na polici je **nové** rádio a **hezký** obraz. Vepředu vlevo je staré křeslo. Na křesle leží **levný** svetr a **velká** taška. Vepředu vpravo stojí **malá** kytka a vpravo nahoře je **hezké** světlo. Uprostřed dole je **černobílý** koberec.

To je	malý stůl.		Ten stůl je malý.
	hezká židle.	x	Ta židle je hezká.
	staré auto.		To auto je staré.

18. Dívejte se na obrázky. Jaký / jaká / jaké je?

Příklad: To je malý stůl. / Ten stůl je malý.

Zaměřte se na odlišnost těchto dvou vazeb, aby studenti neužívali chybně např. *Ten je malý stůl*.

Jaký je ten sýr?	- Ten sýr je dobrý.
Jaká je ta káva?	- Ta káva je teplá.
Jaké je to auto?	- To auto je nové.

Studenti se s touto otázkou již v průběhu lekce jistě setkali. Nyní se soustřeďte na procvičení, ptejte se studentů, diskutujte nad obrázky, které jim přinesete.

Např. aktivita do dvojice:

- studenti sedí zády. Jeden student dostane (jednoduchý) obrázek, neukáže jej svému partnerovi, ale popisuje ho, např. *vlevo je hezká mladá žena ... Stojí na náměstí.* Kolega obrázek podle popisu kreslí, příp se ptá, dává doplňující otázky, např. *Jaká je ta žena?*
- jeden student dostane obrázek, na který se může cca 1 minutu dívat. Potom si obrázek vezme druhý student. První student obrázek popisuje, aniž by se na něj díval. Kolega sleduje a opravuje. Potom vezmou jiný obrázek s role si vymění.

19. Ptejte se a odpovídejte. Používejte adjektiva.

Příklad: zahrada → Jaká je zahrada? → Zahrada je velká.

Barvy

černý

modrý

šedý

červený

hnědý

oranžový

zelený

žlutý

fialový

bílý

Připravte si barevné spektrum, abyste mohli/-a ukazovat (můžete využít papíry, tužky apod.). Přineste pastelky ve výše uvedených barvách, aby si studenti mohli do knihy zakreslit, o jakou barvu se jedná.

20. Ptejte se a odpovídejte podle příkladu.

Příklad: Jaký je citron? → Citron je žlutý.

Téma bydlení může být pro některé studenty (vzhledem k jejich osobní situaci) tíživé / nepříjemné / pichlavé. Dávejte pozor a dle potřeby cvičení modifikujte.

21. Kde můžete / nemůžete bydlet? Říkejte.

22. a) Čtete text. Jaké místnosti jsou v bytě?**Máme nový byt**

Máme nový byt. Je to 3 + 1 na sídlišti. Je moc hezký a docela velký (asi 80 m²). Má obývací, ložnici, dětský pokoj pro Aničku a samozřejmě koupelnu a záchod. V obývacím je nová žlutá sedačka, dvě křesla a stará televize. Jsou tam taky nějaké kytky, červený koberec a malá skříň. V kuchyni máme stůl a čtyři židle. Kuchyně není velká, ale je nová a moderní. Moc ráda tam vařím. Je tam praktická linka, dřez, sporák a lednička. Myčku na nádobí ani mikrovlnku nemáme. Ložnice je světlá a hezká. Je tam hnědá postel a velká skříň. Koupelna je malá a nemá okno. Je tam umývadlo, vana a taky nová pračka. Dětský pokoj je docela velký, ale teď je tam jenom postel a nějaké hračky. Musíme pro Aničku koupit malý stůl, židli a skříň. V bytě je taky balkon, to je prima. Naše nová adresa je: Lipová 13, Kamenice, 331 06.

b) Je to pravda?

Byt má tři pokoje.

ANO

Mají syna.

NE

Kuchyně je malá.

ANO

Mají myčku na nádobí.

NE

V ložnici je postel a skříň.

ANO

V dětském pokoji je stůl.

NE

Pračka je stará.

NE

Koberec je červený.

ANO

Byt má balkon.

ANO

Rodina bydlí v Kamenici.

ANO**c) Odpovězte podle textu.**

Kde je ten nový byt?

v Kamenici / na sídlišti

Jaká je sedačka?

nová / žlutá

Kde je koberec?

v obývacím

Co je v kuchyni?

linka / dřez / sporák / lednička

Je ložnice malá?

nevim / asi ano (je tam knihovna / skříň a postel)

Je v koupelně vana?

ano

Proč musí koupit stůl pro Aničku?

protože není v dětském pokoji / protože Anička stůl potřebuje...

Jaká je adresa?

Lipová 13, Kamenice, 331 06.

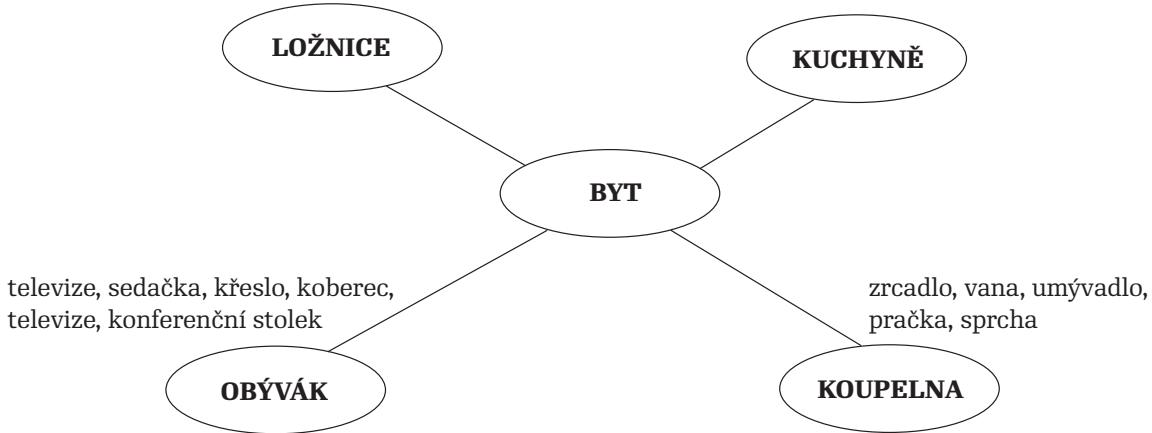
Pozor na slovní zásobu (v textu je hodně nových výrazů) – nejde o detailní porozumění, ale o to, aby studenti byli schopni použít text k nalezení informací.

Následně (v souvislosti s cv. 23) připravte **sérii obrázků** k vysvětlení slovíček. *Co je to? Kde je sporák? Máte doma sporák? Proč potřebujete sporák?* apod.

23. **Doplňte.**

noční stolek, postel, šatní skříň

lednička, stůl, židle, dřez, sporák, linka

24. **Řekněte, co tam děláte.**

Příklad: ložnice → V ložnici spím a čtu knihu.

Kde je to? – opakujeme

Cvičení 25 – 28 jsou zaměřena na procvičení základních pravidel pro změny v pádových koncovkách lokálu substantiv. Jsou primárně gramatická, proto prokládejte tematicky zaměřenými konverzačními otázkami.

25. **Kde je to? Odpovídejte podle příkladu.**

Příklad: Vana je v koupelně.

26. a) **Doplňte tabulku podle příkladu.**

škola	-A	→	-E, Ě	ve škole
okno	-O	→	-E, Ě	na okně
byt / park	-tvrký konsonant	→	-E, Ě / -U	v bytě / v parku
kancelář	-měkký konsonant	→	-I	v kanceláři
židle	-E	→	-I	na židli
				v kostele
				v hotelu
				v posteli

Opakování výkladu lokálu je rozšířeno o vysvětlení změn u výrazů zakončených na měkké konsonanty (jde o novou látku, není prezentována v lekci 2), proto nezapomeňte procvičit.

Tzv. obojetné souhlásky můžou fungovat jako tvrdé (většina) nebo měkké (často z, s ...). V této učebnici nepracujeme s pojmem *obojetná souhláska* jako s gramaticky relevantní jednotkou. Souhláska se vždy chová jako tvrdá nebo měkká (morfonologicky tvrdá / měkká).

b) Kde je to? V / na ...

Příklad: koupelna → v koupelně

27. Kde ... ? Dělejte věty podle vzoru.

Příklad: Vařím v kuchyni.

28. a) Řekněte, kde jsou věci v pokoji.

Příklad: Koberec je na židli.

b) Řekněte, kde jsou věci, když jste pokoj uklidili.

Příklad: Koberec je na podlaze.

Pozor na vysvětlení / pochopení zadání. Příp. připravte vysvětlení slovíček: *nepořádek / uklidit / je uklizeno.*

29. a) Přřad'te popisy k obrázkům.

- 1) ten muž / ten programátor
- 2) ta žena / ta doktorka
- 3) ten dům
- 4) ta šála
- 5) to auto

b) Odpovězte na otázky.

30. Tvořte věty.

Příklad: Ráno - jít (já) - škola → Ráno jdu do školy.

1. Bydlíme v Brně.
2. V bytě je velký obývací, světlá ložnice a hezká kuchyň.
3. V kuchyni máme myčku a lednici.
4. V ložnici stojí velká moderní postel.
5. Večer jdu do kina.
6. V koupelně je velká vana a nová pračka.
7. Ráda ležím v posteli a dívám se na dobrý film nebo čtu knihu.
8. Obvykle snídají v jídelně.
9. Do ložnice potřebuje lampu.
10. Petr hledá v bytě peněženku. Nevíš, kde je?

Žijeme v ČR

31. Spojte obrázek a slovo:

RODINNÝ DŮM
CHATA
STAN
PANELÁK
BYT
SRUB
GARSONKA
IGLÚ

32. a) Přečtěte si texty:

Igor

Já a moje přítelkyně máme malý byt v paneláku, kde je jeden malý pokoj a malá kuchyně. V pokoji máme jenom postel a skříň, nemáme televizi, máme jenom staré rádio. V kuchyni je stará linka a lednička. Náš byt je velmi malý a ošklivý. Bohužel teď nemáme peníze a nemůžeme si koupit nový byt.

Jakub a Iva

Máme krásný velký dům ve městě. Je tam obývací, ložnice, dvě koupelny, pracovna, tři dětské pokoje, protože máme tři děti – Elišku, Daniela a Jakuba. Taky máme malou zahradu, kde často sedíme, když je hezké počasí, grilujeme a hrajeme si s dětmi. Bazén bohužel nemáme.

Jana

Já byt nemám. Bydlím na ubytovně ve městě, kde pracuju. Mám malý pokoj a koupelnu. Někdy je to hrůza, protože na ubytovně bydlí hodně lidí a je tady hluk a nepořádek. Ale mám tady kamarádky a do práce to není daleko.

Libuše a Jindřich

Náš dům je v malé vesnici. Je malý, ale hezký. Má jenom dva pokoje, koupelnu, záchod. Máme taky velkou zahradu. Jeden pokoj funguje jako obývací a kuchyně. Máme tam stůl, židle, sedačku a televizi. Je tam taky malá kuchyňská linka, lednička a sporák. Ve druhém pokoji my a naše malé děti spíme, jsou tam čtyři postele a velká šatní skříň. Moc rádi tady bydlíme.

b) Doplňte tabulku.

	IGOR	JAKUB A IVA	JANA	LIBUŠE A JINDŘICH
Dům nebo byt?	byt	dům	--- (pokoj)	dům
Kde?	v paneláku / na sídlišti / ve městě	ve městě	na ubytovně	na vesnici
Kolik pokojů?	1	6	1	2
Kdo tam bydlí?	Igor a přítelkyně	rodina (3 děti)	Jana (sama)	rodina (2 děti)

c) **Odpovězte na otázky.**

Kdo má ošklivý byt? – **Igor**. Kdo má děti? – **Jakub a Iva, Jana, Libuše a Jindřich**. Kdo bydlí sám? – **Jana**. Kdo nemá televizi? – **Igor a Jana (?)**. Kdo má velkou zahradu? – **Libuše a Jindřich**. Kdo bydlí blízko práce? – **Jana**. Kdo má v bytě / v domě dětský pokoj? – **Jakub a Iva**.

33. a) **Čtěte inzerát a diskutujte.**

Co hledá pan Horák?, Kde chce bydlet?, Kolik může platit?, Chce mít balkon?, Chce ten byt koupit?

50–70 m², Kolín

Hledám pronájem v Kolíně. Zařízený byt 2+1 (cca 50–70 m²). Nutné: balkon, pračka, televize. Cena do 8000,- Kč / měsíc. Platba měsíčně. Nabídky prosím volejte na: 605 774 653, p. Horák.

Vysvětlete výraz *pronájem* (resp. *podnájem*), 2 +1.

b) **Doplňte slova do dialogu.****V realitní kanceláři**

Pan Horák: Dobrý den, hledám nějaký malý **byt** v Kolíně.
 Realitní makléř: Chcete ho koupit?
 Pan Horák: Ne, potřebuju jenom **pronájem**.
 Realitní makléř: Na jak **dlouho**?
 Pan Horák: Asi na dva roky.
 Realitní makléř: A jaký byt chcete?
 Pan Horák: Nějaký menší, asi **2+1**. Nebo velký 1+1.
 Realitní makléř: Tady mám jeden zajímavý byt 2+kk. Je v Kolíně na Karlově náměstí.
 Pan Horák: A kolik **stojí**?
 Realitní makléř: 7000 korun za **měsíc**.

Slovní zásoba: 7000 korun za měsíc, 2+kk, pronájem na dva roky ...

Byt **za** 7000 korun **za** měsíc.
 Pronájem **na** 2 roky.

35. **Jaký byt chcete / hledáte / potřebujete? Popište ho.**

Pro studenty v problematické situaci může být toto cvičení nevhodné (tematicky). Pokud lze cvičení realizovat, můžete si připravit i další adjektiva (např. *dřevěný, kovový, plastový ...*).

Česky v Česku I

» manuál pro učitele

» Barbora Štindlová a kol.

kolektiv: Petra Huková, Ondřej Štindl

Vydalo Nakladatelství Akropolis s. r. o. (Na Plzeňce 2, 150 00 Praha 5,
provozovna Severozápadní IV 16/433, 141 00 Praha 41, www.akropolis.info)
ve spolupráci s Ústavem jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze
(Vratislavova 29/10, 120 00 Praha 2, www.ujop.cuni.cz)
v roce 2008 jako svoji 72. publikaci

Ediční příprava: Jana Čemusová

Redakce: Jana Čemusová

Ilustrace: Svatava Škodová

Grafická úprava, obálka a sazba z písem RePublic Std,
Dederon Sans Std a Klavika studio Lacerta (www.sazba.cz)

Tisk: VIVAS prepress a.s., Sazečská 560/8, 108 25 Praha 10

1. vydání, 84 stran, TS 12

ISBN 978-80-86903-61-3

Učebnice z projektu Human Step Český v Česku I, II jsou určeny nejenom pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany, ale také pro další zájemce z řad cizinců, kteří ovládají latinku a v češtině jsou buď začátečníci nebo mírně pokročilí.

Učebnice byly vypracovány pro výuku v jazykově, ale zároveň i věkem, vzděláním a sociokulturním zázemím heterogenních studijních skupinách, kde se nepředpokládá využití jednoho společného mediačního jazyka. Se sociokulturními dovednostmi se student seznamuje a zároveň si je osvojuje v sekci *Žijeme v ČR*.

Na konci každé lekce se nachází slovníček, který obsahuje nově použitá slova v dané lekci. Slovní zásoba je volena v souladu s úrovní A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a referenčních popisů Čeština jako cizí jazyk včetně doporučené frazeologie. Slovní zásoba je rozdělena dle slovních druhů.

Výuka v heterogenních skupinách klade vysoké nároky na učitele, proto ke každé části je k dispozici manuál pro učitele, ve kterém jsou uvedeny nejenom instrukce k používání učebnice, ale i způsob práce ve výše uvedených skupinách. Oba učební materiály jsou určeny pro výuku s vyučujícím, nikoliv pro samouky.

